

Thinking Real Estate?

BUYERS we'll find the right home for you.
We have a common goal: Making you a homeowner.

SELLERS we know your local markets

847-322-5832

iShowHomes@Yahoo.com

www.Tajhomegroup.com

20 S. Roselle Rd.,
Schaumburg, IL 60193

Pradeep Singh

ਬਲੂ ਡਾਇਮੰਡ ਬੈਂਕੁਇਟ ਹਾਲ
ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ
ਹੋਰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਬਣਾਓ

Ph: 317-406-9924

5425 E. Thompson Rd., Indianapolis IN 46237

ਮੇਲਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦਾ ਖਾਣਾ ਇਕ
ਵਾਰ ਖਾਓਗੇ, ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਓਗੇ

Baljinder S. Ben

Ph: 317-869-2400

Buying/Selling in Michigan

All types of Residential & Commercial properties. Gas Stations, Liquor Stores, Hotels, Plazas, Truck Terminals etc.

Landmark Realty

40600 Ann Arbor Rd., Suite# 150, Plymouth, MI 48170

Call: 734-751-4455

rajsshergill@yahoo.com

Raj S. Shergill
Associate Broker

Twenty-Second Year of Publication

ਮਿਡਵੈਸਟ ਐਡੀਸ਼ਨ

Price 50¢

Email: punjabtimes1@gmail.com

ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ

www.punjabtimesusa.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 23, Issue 06, February 5, 2022

20451 N. Plum Grove Rd., Palatine, IL 60074

Ph: 847-359-0746, Fax: 847-705-9388

ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਝਟਕਾ

ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਕਾਹਲੀ

ਬਜਟ ਨੇ ਮੱਧ ਵਰਗ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਉਤੇ ਪਾਣੀ ਫੇਰਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਾਮਨ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ ਨੇ ਮੱਧ ਵਰਗ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਉਤੇ ਪਾਣੀ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਣੇ ਅਗਾਮੀ ਚੋਣਾਂ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਸੋਗਤ ਦੀ ਆਸ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਵੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੀ ਲੱਗੀ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਜਿਥੇ ਇਸ ਬਜਟ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਵਿੱਚੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਬਦਲੇ ਕਿਤ ਕੱਢਣ ਵਾਲਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਲੌਲੀਪੋਪ ਬਜਟ' ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਖੇਤੀ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਵਿੱਤੀ ਵੰਡ ਉਤੇ ਚੋਖਾ ਕੱਟ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕੁੱਲ ਬਜਟ ਵਿਚੋਂ ਖੇਤੀ ਲਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵੀ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸਾਨ ਸਨਮਾਨ ਨਿਧੀ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਾ ਵਧਾਉਣਾ, ਫਸਲ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਘਟਾਉਣਾ, ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਸ਼ਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਘਟਾਉਣਾ, ਪਰਾਲੀ ਨਾ ਸਾਤਨ ਲਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਖਤਮ ਕਰਨਾ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਆਦਿ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਹੱਥ ਪਿੱਛੇ ਖਿੱਚਣ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਬੀਜ, ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ, ਨਦੀਨਾਸ਼ਕ,

ਟਰੈਕਟਰ, ਪਸ਼ੂ ਤੇ ਪੋਲਟਰੀ ਫੀਡ ਆਦਿ ਵਿਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿਚ ਰਾਹਤ ਨਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਅਤ ਉਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਵਾਇਤੀ ਫਸਲਾਂ ਕਣਕ-ਝੋਨੇ ਦੀ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਉਤੇ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ ਕੁੱਲ ਬਜਟ 'ਚੋਂ 2 ਫੀਸਦ ਕਟੌਤੀ ਕਰਦਿਆਂ 2.42 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 2.37 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਜਟ ਰੱਖਿਆ

ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਗ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਰੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੇਠਾਂ ਵੀ ਰਵਾਇਤੀ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਉਤੇ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਹੱਥ ਪਿੱਛੇ ਖਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 'ਤੇ)

ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ: ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਐਲਾਨਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਕੱਟੜ ਹਿੰਦੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਕਾਹਲੀਆਂ ਪਈਆਂ ਜਾਪ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਹ ਮੰਗ ਲਗਾਤਾਰ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਚੁੱਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮਾਘ ਮੇਲੇ 'ਚ ਧਰਮ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਐਲਾਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਐਲਾਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਧਰਮ ਬਦਲੀਆਂ ਲਈ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ਧੋਰ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ 'ਦੇਸ਼ ਭਗਤ' ਮੁਸਲਮਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 'ਘਰ ਵਾਪਸੀ' ਮੁਹਿੰਮ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਿਹੜਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸੁਮੇਰੂ ਪੀਠਾਧੀਸ਼ਵਰ ਦੇ ਜਗਤਗੁਰੂ ਸਵਾਮੀ ਨਰੇਂਦਰਨੰਦ ਸਰਸਵਤੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਾਇਦ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਾ ਐਲਾਨੇ ਪਰ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੱਸਣਾ ਤੇ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਐਲਾਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਸ਼ਕਤੀ ਪੀਠਾਧੀਸ਼ਵਰ ਸਵਾਮੀ ਲਲਿਤਾਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਹਰ ਬੱਚਾ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹਿੰਦੂ ਹੈ, ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਦੇ ਰਸਮਾਂ ਰਿਵਾਜ ਬਦਲਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਛੱਡਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਹੁਣ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।"

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਾਮਿਦ ਐਸਾਰੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ

ਦੇ ਇਕ ਸੈਨੇਟਰ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਘਾਤਿਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਵਿਗਾੜ ਉਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਉਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਸਖਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਹਿੰਦੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਉਤੇ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਉਠ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ੂਮੀ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਜਿਹੀ ਹਿੰਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸੱਤਾ 'ਚ ਬੈਠੇ ਕੁਝ ਤੱਤਾਂ ਨੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਧਰਮ ਸੰਸਦਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਨਫਰਤ ਭਰਿਆ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛੱਡਣ ਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ, ਕਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀ, ਕਦੇ ਨਕਸਲੀ ਤੇ ਕਦੇ ਅੰਦੋਲਨਜੀਵੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 'ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਗੈਰ', 'ਦੇਸ਼ਧੋਰੀ', 'ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਕਸਲੀ' ਆਦਿ ਗਰਦਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ।

India Palace Restaurant

And Banquet Hall
Restaurant-Fine Indian Cuisine
4213 Lafayette Road, Indianapolis, IN
(Ph:317-298-0773)

Banquet Hall Available Up to 550 People

Amber Indian Restaurant

Restaurant-Fine Indian Cuisine
12510 N. Meridian St.,
Carmel, IN
Ph: 317-580-0828

We do private party's
& catering at your
home or business.

Call, Lakhvir S. Johal
Ph: 317-709-7800
www.indianpalaceindy.com
www.AmberIndianRestaurantCarmel.com

Singh Auto Group

3983 ST RD 38E
Lafayette, IN 47905
Ph: 765-607-1300
www.singhautosgroup.com

Best Buy Motors

1805 Elmwood, Lafayette, IN 47904
Ph: 765-449-0490
www.bestbuymotorsin.com

University Motors

3312 Klondike Rd, West Lafayette, IN 47906
Ph: 765-497-1100
www.universitymotors1.com
Serving Indian American community over
30 years in Midwest for their auto needs.
ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਡੀ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ:
Jaspal S. Ghotra: 765-337-5151

BIG BAZAAR

Grocery, Sweets & Catering
5425 E. Thompson Rd.
Indianapolis IN 46237

Buffet
Mon to Sat. 11am to 3pm
Sunday 2pm to 7pm

*Fresh Vegetables Every Thursday
*Book your catering now.
Ask for, Baljinder S. Ben
Ph: 317-640-2400
Like our Facebook page:
BigBazaarIndianGrocery

Now Open 7 Days a Week

Regal Jewels
Best Jewelry Selection in the Midwest
www.RegalJewels.com
24kt Gold, 22kt Gold, & Diamonds

Store Hours:
11 am to 8 pm
Contact:
Rajveer Singh Gill
Cell: 847-907-1525
Store: 773-262-4377

ਹਰਿ ਸੋ ਹੀਰਾ ਛਾਡਿ ਕੈ ਕਰਹਿ ਆਨ ਕੀ ਆਸ॥
ਤੇ ਨਰ ਦੋਜਕ ਜਾਹਿਗੇ ਸਤਿ ਭਾਖੈ ਰਵਿਦਾਸ॥

ਤੋਹੀ ਮੋਹੀ ਮੋਹੀ ਤੋਹੀ ਅੰਤਰੁ ਕੈਸਾ॥ ਕਨਕ ਕਟਿਕ ਜਲ ਤਰੰਗ ਜੈਸਾ॥1॥
ਜਉ ਪੈ ਹਮ ਨ ਪਾਪ ਕਰੰਤਾ ਅਹੇ ਅਨੰਤਾ॥ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਨਾਮੁ ਕੈਸੇ ਹੁੰਤਾ॥1॥ਰਹਾਉ॥

‘ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ’ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ

ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

Toora Management Inc (IN)

Phone: 317-702-0481

ਬੇਅਦਬੀ ਕਾਂਡ: ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਸਮੇਤ 10 ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼

ਫਰੀਦਕੋਟ: ਬਹੁ-ਚਰਚਿਤ ਬੇਅਦਬੀ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਇਥੇ ਇਲਾਕਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਮੇਤ 10 ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ 2015 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਬੁਰਜ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਰੂਪ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਬਾਜਾਖਾਨਾ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 380/295/414/451/120-ਬੀ ਤਹਿਤ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਤਾਲ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਕ ਸਾਲ ਲੰਬੀ ਚੱਲੀ ਪਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਰੂਪ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਰਚੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਬਾਰੇ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਚਲਾਨ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਚਲਾਨ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 4 ਜਨਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਬਣਾ ਕੇ ਬੇਅਦਬੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਈ.ਜੀ. ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦੋ ਵਾਰ ਸੁਨਾਰੀਆ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਤੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛ

ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਲੇਰ, ਸੰਦੀਪ ਬਰੇਟਾ, ਹਰਸ਼ ਯੂਰੀ, ਸ਼ਕਤੀ ਸਿੰਘ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਾਭਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਬਿੱਟੂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

22ਵਾਂ ਮਾਨ ਕੌਰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਂਤ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

'ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ' ਵਲੋਂ ਸਾਲ 2022 ਦਾ 22ਵਾਂ ਮਾਨ ਕੌਰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਂਤ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਂਤ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਧਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਸਿਮਲ ਰੁੱਖ' (1992), 'ਤੇ 'ਨਵਾਂ ਆਦਮੀ' (2021) ਛਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖ ਅਤੇ ਰੀਵਿਊ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮੰਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉੱਘੇ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਆਲੋਚਕ ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸਾਲ 2001 ਤੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਹਰ ਸਾਲ ਉੱਘੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਕ ਸਰਵ ਸ੍ਰੀ ਸਤਵੰਤ ਕੈਂਥ (2001), ਡਾ. ਅਮਰ ਕੌਮਲ (2002), ਕਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੂਰੀ (2003), ਪ੍ਰਿੰ. ਸੁਲੱਖਣ ਮੀਤ (2004), ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵੰਤਾ (2005), ਮੋਹਨ ਸ਼ਰਮਾ (2006), ਮਹਿਤਾਬ ਉਦ ਦੀਨ (2007), ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ (2008), ਡਾ. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀਪਤੀ (2009), ਅਨਵੰਤ ਕੌਰ (2010), ਅਵੱਲ ਸਰਹੰਦੀ (2011), ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਰੀ (2012), ਡਾ. ਧਰਮਪਾਲ ਸਾਹਿਲ (2013), ਤ੍ਰਿਪਤ ਭੱਟੀ (2014), ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੈਲੇ (2015), ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਨੂਰ (2016), ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਖੇਮਕਰਨੀ (2017), ਬਲਵੀਰ ਪਰਵਾਨਾ (2018), ਡਾ. ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਕੈਲੇ (2019), ਡਾ. ਸੁਖਸਿੰਦਰ ਸੇਖੋਂ (2020), ਨਿਰੰਜਨ ਬੋਹਾ (2021) ਨੂੰ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਾਂਤ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

-ਦਵਿੰਦਰ ਪਟਿਆਲਵੀ (ਸਕੱਤਰ)

Punjab Times
Our New E-mail
Punjabtimes1@gmail.com
www.punjabtimesusa.com

Matrimonials

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਜੱਟ ਸਿੱਖ 42 ਸਾਲਾ 5'4", ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀ, ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ, ਤਲਾਕਸੁਦਾ ਲੜਕੀ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਵਧੀਆ ਸਥਾਪਿਤ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 45 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ, ਬਿਨਾਂ ਬੱਚੇ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਚਾਹਵਾਨ 540-479-0603 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

Ramgahria, Sikh family looking for USA or CANADA green card or PR holder match for their 1988 born 5'4" msc fashion designer beautiful daughter working as professor in Barnala (Punjab). Caste no bar. Please Contact us at: USA 2699061331 or India no. 9646206393

Ravidasia, Sikh Punjabi family looking for USA citizen, Green card holder, H1 or Work permit match for their USA citizen (vegetarian) Daughter, 36 years, 5'2" working, Lives in Streamwood, IL, Grew up in India. Please Contact us at: 8583665909 and e-mail us at zor92126@yahoo.com

Looking for a suitable Ramgarhia Sikh Dhiman match for our beautiful daughter (green card holder), 28 years, 5' 7", MSC - Physics (India), and licensed paraprofessional educator, residing in Chicago area. Please contact: manpreets1211@gmail.com

Jatt Sikh family looking for a suitable match for their 30 yrs, 5'-8" born and raised in US, never married daughter. Degree in BBA & working in Oil & Gas. Vegetarian/non drinker preferred. Please send bio-data/pictures to kaurd1991@yahoo.com

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

31 ਸਾਲਾ ਜੱਟ ਸਿੱਖ, 6" ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਲੜਕੇ ਲਈ ਸੋਹਣੀ-ਸੁਨੱਖੀ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਜਾਂ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤਲਾਕਸੁਦਾ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਤ -ਪਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ। ਚਾਹਵਾਨ 77986-13770 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

Suitable match for Tonk-Kshatriya turbanator, trimmed Beard sikh boy 29, 5'10". Qualification B Tech IT, H1B Visa holder. Residing in San Jose (California). US Resident/Work Permit girl preferred. Caste No Bar. Please Contact us at: 90852-81759

31 ਸਾਲਾ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਡਾਕਟਰ, USA citizen ਲੜਕੇ 6'1" ਲਈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੀ USA ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ Portland (Oregon) / Vancouver(WA) ਏਰੀਏ ਵਿੱਚ ਸਿੱਫਟ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋਵੇ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ USA ਵਿੱਚ Well settle ਹੈ। ਚਾਹਵਾਨ singh2998@outlook.com 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

Suitable match for Ramgarhia sikh boy. 5'8" 1993 born. Qualification BBA Finance & Accounting. MS in Information System Management from US university. Please contact us at 713-594-3233 and email us at Ranbir60@yahoo.com.

Jatt Sikh family in search of an outgoing, educated, family-oriented, health/fitness-minded match for their son, 31, tall, handsome, clean shaven, never married, private school educated, athletic, US born and financially secure business executive. Contact GurdeepMidwestUSA@outlook.com or message at 513-212-6478 (will respond to all).

ਤੰਦੂਰੀਏ, ਵੇਟਰ ਤੇ ਕਿਚਨ ਹੈਲਪਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਸੇਂਟ ਪੌਲ, ਮਿਨੀਸੋਟਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਲਈ

ਅਨੁਭਵੀ ਤੰਦੂਰੀਏ, ਵੇਟਰ ਤੇ ਕਿਚਨ ਹੈਲਪਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:
ਫੋਨ: 651-353-9584

ਟਰੱਕ ਸਟਾਪ ਲਈ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਓਰੇਗਨ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਬਰੈਂਡਿਡ ਫਰੈਂਚਾਇਜ਼ੀ ਟਰੱਕ ਸਟਾਪ ਲਈ ਅਨੁਭਵੀ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ 20-25 ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਓਰੇਗਨ ਵਿਚ ਮੂਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨੌਕਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਤਨਖਾਹ ਡਾਲਰ 90,000+ ਹੋਵੇਗੀ
ਚਾਹਵਾਨ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ: virkoil@hotmail.com

TRUCK STOP MANAGER REQUIRED

Branded Franchise Truck Stop in Oregon looking well experienced person for Manager Position, who can manage 20-25 employees with all responsibilities. If willing to move with family, then we'll offer job based on experience to family members.

Starting salary be \$90,000/- plus.
Please contact with resume: virkoil@hotmail.com

ਫਲੈਟ ਵਿਕਾਊ ਹੈ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇੜੇ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ-ਸ਼ਿਮਲਾ ਕੌਮੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਪੰਚਕੂਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਕਸਿਤ ਸੈਕਟਰ-20 ਵਿਚ ਫਲੈਟ ਵਿਕਾਊ ਹੈ। ਰਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ, ਐਲੀਵੇਟਰ, ਕਾਰ ਪਾਰਕਿੰਗ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਪੈਦਲ-ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿੱਤ ਮਾਰਕਿਟ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ, ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: 513-884-0456 ਜਾਂ 513-759 0010
(ਮੈਸੇਜ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਹੋ)

Flat For Sale

Flat for sale in a developed Sector 20 Panchkula near Chandigarh, Close to Zirakpur-Shimla National Highway, Vacant to move in, Elevator, Car parking, Security. Market nearby within walking distance.

For more details please contact: Singh
Ph: 513-884-0456 or 513-759 0010
(Leave Message)

ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਤੁਰੇ ਰਵਾਇਤੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਤਿੱਖੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਸਿਖਰਾਂ ਉੱਤੇ ਹਨ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਘਰ-ਘਰ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਲਈ ਤੁਰ ਪਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਿਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਤਿੱਖੇ ਸਵਾਲ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਘੁਬਾਇਆ ਦੇ ਪਿੰਡ ਲੱਖੇ ਕੇ ਉਤਾੜ (ਲੱਖੇ ਕਤਾਰੀਆਂ) ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਹ ਇਥੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਵਿੰਦਰ ਘੁਬਾਇਆ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਪਿੰਡ 'ਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਗਰਾਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਟਾ-ਦਾਲ ਦੇ ਕਾਰਡ ਵੀ ਕਟਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਪਰਚੇ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ ਭਾਵੇਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਨਾ ਸੁਣੀ। ਅਖੀਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਉਥੋਂ ਜਾਣਾ ਹੀ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ। ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਘੁਬਾਇਆ ਪਰਿਵਾਰ ਖਿਲਾਫ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਗਏ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ

ਕੁਸ਼ਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਿੱਕੀ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਲੱਭੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਢਿੱਲੋਂ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਗੁਰੂਹਰਸਰਾਏ ਅਤੇ ਹਿਠਾੜ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਚਿੱਟੇ ਤੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤ ਵਿਚ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ।

ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਿਹੜਾ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਹੈ।

ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਤੁਰੀ ਵਿਚ ਚੋਣ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਪਹੁੰਚੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹਲਕਾ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਰਵਿੰਦ ਖੰਨਾ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਨੂੰ ਕਾਲੀਆਂ ਝੰਡੀਆਂ ਵੀ ਦਿਖਾਈਆਂ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨ ਦਿੱਲੀ

‘ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਵੋਟ ਮੰਗਣ ਆਵੇ’

ਸੰਗਰੂਰ: ਸਾਲ 2004 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਰਤੀ ਐਨ.ਪੀ.ਐਸ. ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਅੱਗੇ ਪੋਸਟਰ ਲਗਾ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵੋਟ ਮੰਗਣ ਲਈ ਆਵੇ, ਜਿਹੜਾ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਦਮ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਾਅਦਾ ਕਰਕੇ ਜਾਵੇ। ਐਨ.ਪੀ.ਐਸ. ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਪੋਸਟਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੇਟਾਂ ਉੱਪਰ ਚਿਪਕਾਏ ਪੋਸਟਰਾਂ ਉੱਪਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਮੈਂ 2004 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਡੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਉਹ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੋਟ ਮੰਗਣ ਆਵੇ ਜੋ ਸਾਡੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬਹਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।’’

ਇੰਡੀਅਨ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ

ਪਟਿਆਲਾ: ਇੰਡੀਅਨ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਮਹੋਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਰੁਣੇਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਖੇਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਚੱਲੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਗੂ, ਵਰਕਰ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਦੀਆਂ ਸਤਕਾਂ ‘ਤੇ ਰੁਲਦੇ ਰਹੇ। ਹੁਣ ਵੀ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਾਕੀ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭੱਜ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ

ਜੂਨੀਅਨ ਸਿੱਧੂਪੁਰ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਆਗੂ ਗੁਰਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਲਦ ਕਲਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਣਗੀਆਂ।

ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਮਿੱਤਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੇਹੱਦ ਭਰੋ ਮਨ ਨਾਲ ਪਿਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੇਧ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਪੁਲ ਵੀ ਬੰਨ੍ਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਦਾ ਮੁੱਢ ਮੈਂ (ਮਿੱਤਲ) ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਉਸੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਟਿਕਟ ਨਾ ਦੇਣ ‘ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 5 ਸਾਲਾ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਰੋਪੜ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਮਿੱਤਲ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ

ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਦਿਮਾਗੀ ਸੰਤੁਲਨ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਵੱਡਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕਾ ਆਪਣੇ ਭਾਈਵਾਲ ਬਸਪਾ ਲਈ ਛੱਡਿਆ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਸਪਾ

ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਇਹ ਹਲਕਾ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸੀ ਅਤੇ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ ਇਸ ਹਲਕੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਚਾਰ ਵਾਰ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰਹੇ। ਇਸ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਲਈ ਜ਼ੋਰ-ਅਜ਼ਮਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਗੂ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਤ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਸੀ.ਈ.ਓ.) ਡਾ. ਐੱਸ. ਕਰੁਣਾ ਰਾਜੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ‘ਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ (ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਚੋਣ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ) ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ

‘ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਦਿੱਖ ਵਾਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੁਣਨ ਦੀ ਥਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਉਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ ਕੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਮੁੱਢ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੂਰਬੀ ਸੀਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਪੂਰਬੀ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਾਝੇ ਦੇ ਜਰਨੈਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ‘ਚ ਉਤਾਰਿਆ ਹੈ। ਮਜੀਠੀਆ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਹਾਈ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਅਤੇ ਚਰਚਿਤ ਸੀਟ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਸੀਟ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਸਿਆਸੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਮੁੱਢ ਦਾ ਵੀ ਸਵਾਲ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਵਰਕਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਸਿੱਧੂ ਖਿਲਾਫ ਮੈਦਾਨ ‘ਚ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਤੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਖਹਿਬਾਜ਼ੀ ਕਾਫੀ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ‘ਤੇ ਬਿਆਨੀ ਹਮਲੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਜਦੋਂ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ‘ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਮੰਨਿਆ

ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ 2014 ‘ਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਖਿਲਾਫ ਡਰੱਗਜ਼ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਉਠਾਇਆ।

ਮਜੀਠੀਆ ਖਿਲਾਫ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਡਰੱਗਜ਼ ਮਾਮਲੇ ‘ਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਚ ਵੀ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ‘ਤੇ ਮਜੀਠੀਆ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2012

ਸਿੱਧੂ ਵੱਲੋਂ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਇਕ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ‘ਤੇ ਪਲਟਵਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ‘ਤੇ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਮਜੀਠੀਆ ‘ਚ ਦਾਖਲ ਪਰਚੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਇਕੋ ਸੀਟ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜੇ। ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ-ਅਜ਼ਮਾਈ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੂਰਬੀ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਚੋਣ ਲੜਨ। ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੂਰਬੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਹਨ।

‘ਚ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਪੂਰਬੀ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਟਿਕਟ ‘ਤੇ ਜੇਤੂ ਰਹੇ ਸਨ। 15 ਜਨਵਰੀ 2017 ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਛੱਡ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਇਥੋਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ 42,809 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ। ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਵੋਟਾਂ 60,477 ਪਈਆਂ ਤੇ ਉਹ 60.68 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜੇਤੂ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਸਖਤ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਧੂ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ‘ਅਹਿਮ’ ਨੂੰ ਤੋੜਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਧੂ ‘ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਫਸਾ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਹੁਣ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰੇਗੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਸਰਕਾਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਬੰਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੈਂਟੈਂਸ ਰੀਵਿਊ ਬੋਰਡ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਇਥੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਸੈਂਟੈਂਸ ਰੀਵਿਊ ਬੋਰਡ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੁਰਤ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਏਜੰਡੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦੀ ਵਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਹੇਠੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਉਹ ਸਖਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੋ. ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ

ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰੋਸ ਮਾਰਚ

ਭਗਤਾ ਭਾਈ: ਪਿਛਲੇ 26 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਭਾਈ ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਹੋਰ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਰੋਡੇ (ਮੋਗਾ) ਤੋਂ ਪ੍ਰੋ. ਭੁੱਲਰ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਦਿਆਲਪੁਰਾ ਭਾਈਕਾ ਤੱਕ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ। ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋ. ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਵਾਲੀਆਂ ਤਖਤੀਆਂ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਦਰਬਾਰ-ਏ-ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਆਗੂ ਭਾਈ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਪਾਲੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮਾਰਚ ਅਰਦਾਸ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਖਾਲਸਾ ਸਾਹਿਬ ਪਿੰਡ ਰੋਡੇ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਪਿੰਡ ਨੰਬੂਵਾਲਾ, ਲੰਗੋਆਣਾ, ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ, ਰਾਜੇਆਣਾ, ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਚੰਨੂਵਾਲਾ, ਸੰਗਤਪੁਰਾ, ਬਰਾਜ, ਭਗਤਾ ਭਾਈ, ਜਲਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦਿਆਲਪੁਰਾ ਭਾਈਕਾ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ। ਉਹ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਇਕ-ਦੋ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਥੋਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ

ਸਥਿਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਘੱਟ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਰਿਹਾਈ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਸਜ਼ਾ ਸਮੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਾਈਲ ਐਲਜੀ ਕੋਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਇਆ

ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਜਲਦੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਵੇਚਣ ਦੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ? ਤਾਂ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਮਜੀਠੀਆ ਵਿਰੁੱਧ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਕਿ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਮਜੀਠੀਆ ਕੋਲੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣਗੇ, 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਦਾ ਮਜੀਠੀਆ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ: ਖਹਿਰਾ

ਫਗਵਾੜਾ: ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਲ ਚਿਹਰਾ ਛੇਤੀ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਏਡੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਝੱਲਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਭਾਜਪਾ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਹੱਥਕੰਡੇ ਵਰਤਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਚੰਦਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੰਜੈ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੋਏ ਇਕੱਠ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਨਲਾਈਨ ਚੰਦਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਚੰਦੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਕੇਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਪੰਕਜ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਬਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਦਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ 'ਆਪ' ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ ਸਨ: ਰਾਜੇਵਾਲ

ਮਾਛੀਵਾੜਾ: ਹਲਕਾ ਸਮਰਾਲਾ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਵਾਲ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਆਪ' ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਵੇਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ 'ਆਪ' ਮੁਖੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਦੀ ਕੈਂਟਰ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਮਿਨੀ ਟਰੱਕ ਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਆਏ ਰਾਜੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ' ਮੁਖੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਠਜੋੜ ਸਬੰਧੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ 'ਆਪ' ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਿਹਰਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ' ਨੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕੋਠੀਆਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਲੈ ਕੇ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤ ਵੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਹਨ। ਰਾਜੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ

ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੱਡਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਵਧਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਪਰ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਗਠਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਗੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹੀ ਉਹ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅੱਜ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਾ ਜਾਗੇ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੇ ਸੂਬਾ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਾਗਜ਼ ਭਰੇ

ਧੂਰੀ: 'ਆਪ' ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਧੂਰੀ ਤੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਾਗਜ਼ ਭਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕਰੋਨਾ ਸਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਉਹ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਹਰਪਾਲ ਕੌਰ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ 'ਆਪ' ਆਗੂ ਦਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਨਾਲ ਕਾਗਜ਼ ਭਰਨ ਅੰਦਰ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਸਥਾਨਕ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਇਸ਼ਮਿਤ ਵਿਜੈ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ।

ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਭਰਨ ਮਗਰੋਂ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 'ਆਪ' ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨੀ ਤੈਅ ਹੈ। ਗੱਲੀ-ਬਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਆਪ' ਆਗੂ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੌਠਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਧੂਰੀ ਤੋਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਡੱਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵੋਟਰਾਂ ਲਈ ਐਲਾਨਾਂ ਦੀ ਝੜੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਆਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁਭਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਲੁਭਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਨਵੇਂ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਲਈ ਦਸ ਗਰੰਟੀਆਂ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਲਈ 10 ਗਰੰਟੀਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਰਟੀ ਸੁਪਰੀਮੋ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਾਫ-ਸੁਥਰੇ ਹੋਣਗੇ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। 24 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਵਪਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਮੁਹੱਲਾ ਕਲੀਨਿਕ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ 'ਤੇ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਥੇ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰਿਆਂ ਦਾ ਏਨਾ ਵੱਡਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਾਂਗ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਘਰ ਬੈਠਿਆ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ

ਦਿੱਲੀ ਦੇ 'ਆਪ' ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਮਾਨ ਸਾਂਭੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਹਰੀ ਨਗਰ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਬਟਾਲਾ ਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਵਿਧਾਇਕ ਅਜੈ ਦੱਤ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਬੁਰਾਤੀ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਸੰਜੀਵ ਝਾਅ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਸੌਰਭ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੂੰ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। 'ਆਪ' ਦੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੈੱਲ ਦੇ ਵਿੰਗ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਮੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੋਰ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਵੀ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਵਾਰ ਵੱਡੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਡਟੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਖੁਦ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ 'ਚ ਸਥਾਨਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਗਰੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਥਾਂ ਸ਼ਹਿਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। 'ਆਪ' ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ 'ਆਪ' ਨੇ

ਆਪਣਾ ਨਾਅਰਾ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨਾਅਰੇ ਵਿਚ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵਜੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਆਪ' ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਲਾਂਭੇ ਲਾਹ ਦਿਆਂਗੇ: ਮਾਨ

ਜ਼ੋਰਪੁਰ: ਇਥੇ ਕੱਚੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਰੈਗੂਲਰ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ 'ਆਪ' ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇ 'ਆਪ' ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਕੈਬਨਿਟ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਵਾਧਾ ਅਤੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਅੰਦਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਗੇ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹ ਕੱਚੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਉਲਾਂਭੇ ਲਾਹ ਦੇਣਗੇ।

ਐਤਕੀਂ ਸਾਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣਗੇ ਲੋਕ: ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਹਿ ਇੰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਨੇ ਪੂਰਬੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ 'ਆਪ' ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੀਵਨਜੋਤ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਇਥੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਧੂ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਕਦੇ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਵਜੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਏ।

ਨਵੇਂ ਨਾਅਰੇ 'ਇਕ ਮੌਕਾ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ, ਇਕ ਮੌਕਾ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ' ਦੇ ਬੋਰਡ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚ ਲੱਗਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵੀ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਵੇਂ ਨਾਅਰੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਖੁੱਸਣ ਲਈ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। 'ਆਪ' ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ

ਚੋਣਾਂ 2017 'ਚ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ 23.7 ਫੀਸਦ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ 20 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵੋਟਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 2022 ਲਈ 'ਆਪ' ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

Punjab Times

Established in 2000
22nd Year in Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018
Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388
Email:punjabtimes1@gmail.com
www.punjabtimesusa.com

Founder Editor:

Amolak Singh Jammu
Astt. Editors:
Jaspreet Kaur
Amrit Pal Kaur

Photographer

Kamaljit Singh Virdi
Ph. 847-502-2703

Our Columnists

Gurbakhsh Singh Bhandal
Baljit Basi
Buta Singh
Tarlochan Singh Dupalpur
Major Kular

Corrpondents

Detroit, MI

Rajinder Syan
734-261-0936

New York

Iqbal S. Jabowalia
917-375-6395

Postmaster: Please send
address changes to Punjab Times,
20451 N. Plum Grove Rd., Palatine,
IL 60074

Distributed in:

California, Illinois, Indiana, Ohio,
Michigan, Wisconsin, Mississippi,
Iowa, Arkansas, Massachusetts,
Texas, Virginia, Nevada, Washington,
Oregon, Arizona, Georgia, Florida,
New York, New Jersey, Connecticut,
Oklahoma, Pennsylvania, Missouri,
Kentucky, Kansas.

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 105 ਡਾਲਰ
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 475 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਛਾਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਪਾਠਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਆਪ ਕਰ ਲੈਣ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

All disputes subject to Chicago jurisdiction.

ਰਾਜਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਚੰਨੀ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਖਣਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਖਿਲਾਫ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਨਵਾਂ ਵਿਵਾਦ ਛਿੜ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਈ.ਡੀ.) ਵੱਲੋਂ 18 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਦੇ ਕਰੀਬੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸੀ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ 'ਆਪ' ਦੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਖਣਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਵੀ ਕੇ ਭਵਾਰਾ ਨੂੰ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਨੂੰ ਪੜਤਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਚੋਣੇ ਰਹੇ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਇਕ ਵਫਦ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਹਿ ਇੰਚਾਰਜ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ

24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪ ਕੇ ਰੋਡ ਮਾਫੀਆ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੰਗ ਪੱਤਰ 'ਚ ਈਡੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ 'ਤੇ ਮਾਰੇ

ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਫਾਰਮ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਇੱਥੇ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਐਸ.ਆਰ.ਐਸ. ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ (ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ) ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੋਰਡ ਆਫ ਟਰਸਟੀਜ਼ ਦੀ 30 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਬੋਰਡ ਆਫ ਟਰਸਟੀਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਸ.ਆਰ.ਐਸ. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਨ। ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਗੀ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਮੁਤਾਬਕ ਬੋਰਡ ਆਫ ਟਰਸਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮਤੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਭਾਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਬੋਰਡ ਆਫ ਟਰਸਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਤਰ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲਏਗਾ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ ਕੰਗ 'ਆਪ' ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਅਤੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਟਿਕਟ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਕੰਗ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰੜ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਅਤੇ ਮੁਹਾਲੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਿੱਕੇ ਸ਼ਰਮਾ ਟਿੱਕੂ ਨੂੰ ਖਰੜ ਦੀ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲਏਗਾ।

ਢੀਂਡਸਾ ਵੱਲੋਂ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ, 12 ਮੁੱਦੇ ਵਿਚਾਰੇ

ਪਟਿਆਲਾ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਸੰਯੁਕਤ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਥਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਹੋਣ ਮੌਕੇ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ 12 ਨੁਕਾਤੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਿੱਖ ਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਾਲੀ

ਸੂਚੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਦੇਣਾ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫੀ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪੈਟਰਨ 'ਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਸਮੇਤ ਅਹਿਮ ਮਸਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਝਟਕਾ

(ਸਫਾ ਇਕ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ 1208 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਕਣਕ ਤੇ ਝੋਨਾ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 433 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਕਣਕ ਤੇ 873 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਝੋਨਾ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਜੋ 1306 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਜਾਦੂ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਧੂੜ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨ ਨਿਰਾਸ਼ ਹਨ।

ਖਾਦਾਂ ਉਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਵਿਚ 35,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਗਾਰੰਟੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਲਈ ਜੋ 2.37 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਹਨ, ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਹ ਪੈਸਾ 2.48 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਖਾਦਾਂ ਉਤੇ ਮਿਲਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖੁਰਾਕ ਸਬਸਿਡੀ ਤੇ ਮਨਰੋਗਾ ਫੰਡ ਵੀ ਘਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਬਜਟ ਵਿਚ ਖਰਚ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਜਟ ਵਿਚ ਸਬਸਿਡੀ ਕਟੌਤੀ ਉਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੁਰਾਕ ਸਬਸਿਡੀ 2.86 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 2.06 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਖਾਦਾਂ ਉਤੇ ਸਬਸਿਡੀ ਨੂੰ 1.40 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 1.05 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਗਨਰੋਗਾ ਦਾ ਬਜਟ ਵੀ 98 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 73 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੋਟੀ ਨਜ਼ਰੋਂ ਹੀ ਬਜਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮਗਨਰੋਗਾ ਲਈ ਬਜਟ 2020-21 ਵਿਚ ਵਧਾ ਕੇ 1 ਲੱਖ 11 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। 2021-22 ਦੌਰਾਨ 73 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ ਪਰ ਖਰਚਾ 98 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ

ਗਏ ਛਾਪਿਆਂ ਅਤੇ 10 ਕਰੋੜ ਦੀ ਨਗਦੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਜ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਛਾਪੇ ਬਦਲਾਏਰੀ ਤਹਿਤ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ।

ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਹੈ। ਜਾਖੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਾਹਿਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਡਰੋਗ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਖਿਲਾਫ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵੰਗਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਕਾਇਆ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਧਾਰੀ ਚੁੱਪ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਸਤਵੇਂ ਆਸਮਾਨ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਰੋਸ ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ 'ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦਿਵਸ' ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਦਸੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ ਮੁੜ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣ। ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ 'ਮਿਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼' ਤਹਿਤ ਨਵੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਹਿਦ ਵੀ ਲਿਆ। ਲੱਖਾਂ ਕਿਸਾਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ

ਮਜੀਠੀਆ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ 'ਤੇ 23 ਤੱਕ ਰੋਕ

ਮੁਹਾਲੀ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 23 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਐਨ.ਵੀ. ਰਾਮਨਾ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ 23 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਪੱਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ।

ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉਤਰੇ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅਣਥੱਕ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਭਾਉਣ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰਨਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ 'ਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ 9 ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦਿਆਂ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਥਨੀ ਅਤੇ ਕਰਨੀ ਦੇ ਫਰਕ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਿਆ ਹੈ। ਮੰਗ ਪੱਤਰ 'ਚ ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ-ਖਿਲਾਫੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਏਸ਼ਿਆਈ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧ

ਸਾਂ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ: ਸਾਂ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਏਸ਼ਿਆਈ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਦੀਪ ਸਮੂਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਨਸਲੀ ਨਫਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ 2020 'ਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੌਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਸਨ ਜੋ 2021 ਵਿਚ ਵਧ ਕੇ 60 ਹੋ ਗਈਆਂ। ਮੇਅਰ ਲੰਡਨ ਬ੍ਰੀਡ ਨੇ ਇਸ ਵਾਧੇ ਉਤੇ ਫਿਕਰ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਿਤਾ ਦੇ ਭੋਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਪੁੱਜਾ ਰਾਜੇਆਣਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲਕਾਂਡ ਕੇਸ 'ਚ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਹੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਭੋਗ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪੁੱਜਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਘੰਟੇ ਦੀ ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਖਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਨੂੰ ਦੁੱਗਰੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

(ਡਾ.) ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ ਬਲਵਿੰਦਰ (ਨਿੱਕੀ) ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ	ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਜੱਸੀ) ਗਿੱਲ	ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਨ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ	ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਪਰਿੰਗਫੀਲਡ ਗੁਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ 645ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀ **ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ**

ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ 645ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ, ਫਿਸ਼ਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆਨਾ) ਵਿਖੇ 25, 26 ਅਤੇ 27 ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਗੁਰ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ:

ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

25 ਫਰਵਰੀ 2022 (ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ)

ਅਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ

27 ਫਰਵਰੀ 2022 (ਐਤਵਾਰ)

ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ

ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤੇਗਾ

For More Information Call:

Harnek Singh

+1 (317) 529-1777

GP Singh Malhi

1 (317) 385-4091

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ, ਫਿਸ਼ਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆਨਾ)

12200 E. 131st. Street Fishers, IN 46037

Ph: 317-773-8446

ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 'ਸਿੱਟ' ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ ਤਲਬ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕਾ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 1984 ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਮਗਰੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਕਮਲਨਾਥ ਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਮਗਰੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ (ਸਿੱਟ) ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ ਤਲਬ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 28 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਹਰਮੀਤ ਕਾਲਕਾ ਤੇ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਲਨਾਥ 1984 ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਭੀੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਕਮਲਨਾਥ ਕਬਿਤ ਸਿੱਧਾ ਸਿੱਧਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਪੁਸ਼ਤਪਨਾਹੀ ਕਰਕੇ ਬਚਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਸ ਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਤੈਅ ਹੈ।

ਉਧਰ, ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 'ਸਿੱਟ' ਤੋਂ ਮੰਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਿਰਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸਟਰੀਟ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ 'ਸਿੱਟ' ਨੂੰ ਕਮਲਨਾਥ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਧੀਆਂ

ਮੋਗਾ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਧਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਡੇਰਿਆਂ 'ਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਤਿਸੰਗ ਮੌਕੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਡੇਰੇ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮੁੜ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਬਾਈਪਾਸ 'ਤੇ ਨਾਮ ਚਰਚਾ ਘਰ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ

ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਾਕ ਭੰਗੀਦਾਸ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨਵਤਾ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ, ਕੰਬਲ, ਕੋਟੀਆਂ ਆਦਿ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਡੇਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ 45 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਆਗੂ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ 53 ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ, 145 ਕੰਬਲ, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਕੋਟੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਹਨ।

LAW OFFICES OF
VIVEK MALIK

Follow us on:

**ACCOMPLISHED
IMMIGRATION Attorneys**
help **FAMILIES
REUNITE** in the

UNITED STATES

Our Global & Nationwide Services
in the field of
U.S. Immigration & Nationality Law

Come talk to an experienced immigration attorney

Toll Free No.
866-424-4000

OUR OFFICES

- 432 S Emerson Ave., Suite 220, Greenwood, IN 46143
Phone: 317.560.4777
- 1067 N Mason Rd., Suite 4, St Louis, Missouri 63141
Phone: 314.416.8000
- 2440 W Shaw Ave., Suite 205, Fresno, California 93711
Phone: 559.578.4344

www.usa-immigrationlaw.com

Business Immigration & Worksite Compliance ■
ਬਿਜਨੈਸ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਵਰਕਸਾਈਟ ਕਮਪਲਾਇਸ

Family & General Immigration ■
ਫੈਮਿਲੀ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

Naturalization & Citizenship ■
ਨੈਚੁਰਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ

Removal Defense & Waivers ■
ਰੀਮੂਵਲ ਡਿਫੈਂਸ ਐਂਡ ਵੈਵਰਸ

Languages SPOKEN Punjabi | Hindi | Urdu | Spanish & English

ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਜੇ ਥੱਕ ਗਏ ਹੋ ਤਾਂ ਕਾਲ ਕਰੋ

ਫੋਨ (408) 687-1899

Gurdip Singh Sandhu

Homeopathic Practitioner/Consultant Since 1973
DHMS-Gold Medalist, BAMS, MDEh.- India

Well Experienced as:

Director, Principal, Professor and Chief Medical Officer in Medical Colleges and Hospitals of Punjab (India)
Practice Under State of California Act SB 577

EX Member: The California Homeopathic Society
National Center For Homeopathy- USA

Gurdip Singh Sandhu

Live on Jas TV

Saturday 9:30AM and Sunday 4PM (Pacific Time)

7021 Village Park Way, Dublin, CA 94568

Email:

Homeomedicine@yahoo.com

ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ! ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ!! ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ!!!

Rosie Sandhu, MSN, NP-C
Co-Founder & Owner

Website: harmonyprimarycare.com

ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇੱਥੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ

SERVICES:

ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੇਅਰ /ਸਾਲਾਨਾ ਮੈਡੀਕਲ	BOTOX	Derma Plane
ਚੈਕਅੱਪ	Dermal filler	Skin Medica Chemical Peels
ਡੀ.ਓ.ਟੀ.	Micro-Needling	PRP Micro Needling
ਪਰੀ ਇੰਪਲਾਈਮੈਂਟ ਫਿਜ਼ੀਕਲ	Kybella	B12 Injections
ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਸਪੋਰਟ ਫਿਜ਼ੀਕਲ	Lip Blushing	Vitamin D Injections
ਮੈਡੀਕਲ ਸਪਾ ਸੇਵਾਵਾਂ	Immune Boost Injections	Lipi-Mino Injections

We also offer a variety of Yoga classes including Bikram Style Yoga. Serving Indian American community in Hendricks County and all surrounding counties in Indiana. Our aim is to bring a unique concept of primary care, aesthetics, yoga, and wellness under one roof.

We will soon be launching laser treatments, acupuncture, and Ayurvedic supplements!

640 Patrick place, Suite B, Brownsburg, IN 46112
Contact: (317)456-0411

Kamna Agarwal, OTC & Certified Yoga Instructor
Co-Founder & Owner

Hours: Open Tuesday-Friday 8 am to 4pm

Saturday 11:30 am to 3:30 pm

ਐੱਚ1-ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਪਹਿਲੀ ਮਾਰਚ ਤੋਂ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2023 ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਐੱਚ1-ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ 1 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਢੰਗ ਨਾਲ (ਰੈਂਡਮਲੀ) ਚੁਣ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸੰਘੀ ਪਰਵਾਸ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਨਲਾਈਨ ਵਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਐੱਚ1-ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਇਕ ਗੈਰ-ਪਰਵਾਸੀ ਵੀਜ਼ਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਰਕਰਾਂ, ਖਾਸਕਰ ਨਿਪੁੰਨ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦਿ ਯੂਐਸ ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ ਐਂਡ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

ਸਰਵਿਸ (ਯੂ.ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਈ.ਐਸ.) ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਬਿਆਨ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2023 ਵਾਸਤੇ ਐੱਚ1-ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ 1 ਮਾਰਚ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ 18 ਮਾਰਚ 2022 ਤੱਕ ਚੱਲਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਨਲਾਈਨ ਐੱਚ1-ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਸਿਸਟਮ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਏਜੰਸੀ ਮੁਤਾਬਕ, "ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਰਖਾਸਤਾਂ (ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ) ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਰੈਂਡਮਲੀ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਆਨਲਾਈਨ ਅਕਾਊਂਟਸ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਕੋਲ ਸਿੱਧੂ ਤੇ ਮਜੀਠੀਆ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾਇਦਾਦ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਬੋਤਾ ਸਮਾਂ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਚੋਣ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਚੱਲ-ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਧੂਰੀ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਦਾਇਰ

ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ 1.97 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਕੋਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਿੰਨ ਗੱਡੀਆਂ-ਦੋ ਟੋਇਟਾ ਫਾਰਚੂਨਰ ਤੇ ਇਕ ਕਰੂਜ਼ ਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜ ਲੱਖ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ 95 ਗਰਾਮ ਸੋਨਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ

ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਕੋਲ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰ ਰੂਮ ਵੀ ਹਨ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੇ ਸਿਰ 22.47 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਪੂਰਬੀ) ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੁਲ 44 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੀਬ ਚੱਲ-ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ 40 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਨਾਮ ਬੋਲਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪਿੱਛੇ 4 ਕਰੋੜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੰਘੂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਪੂਰਬੀ) ਅਤੇ ਮਜੀਠਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ 11 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਚੱਲ-ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

'ਆਪ' ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ

ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ 93 ਹੋਰ ਪਿੰਜਰ ਮਿਲੇ

ਵੈਨਕੂਵਰ: ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਤਸੱਦਦ ਢਾਹ ਕੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਮੂਲ-ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਕਬਾਇਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ 93 ਹੋਰ ਪਿੰਜਰ ਦੱਬੇ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਵਿਲੀਅਮ ਲੋਕ ਦੇ ਸੇਂਟ ਜੇਜ਼ ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਸਕੂਲ ਜੋ 1891 ਤੋਂ 1981 ਤੱਕ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੁਆਲੇ 14 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਤਾਰ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭੂਗੋਲਿਕ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ

ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਉਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕਬਰਾਂ ਸੀਮਿੰਟ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਕੁਝ ਕਬਰਾਂ ਲਈ ਸੀਮਿੰਟ ਕਿਉਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ?

ਕਰੀਬ 90 ਸਾਲ ਚੱਲੇ ਇਸ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਂ ਕੈਰਿਬੂ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਸਕੂਲ ਵੀ

ਰਿਹਾ। ਦੋਸ਼ ਹਨ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਬਾਇਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਜਬਰੀ ਦਾਖਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਤਸੱਦਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਲੰਘੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੈਂਕੜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਜਰ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਹਿੱਲ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਉਲੰਘ ਕੇ ਮੂਲ-ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਣਾ ਪਿਆ ਸੀ।

Singh Tax & Accounting Services LLC.
Individual & Business Taxes, Accounting, Payroll & Financial Consulting Services.

Services: Individual & Small Businesses Tax Filing, Tax Planning, Set up of new Businesses, IRS Audit representation & Amended Tax Returns

ਫਾਰਮ ਭਰਨ, ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ, ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ, ਓ. ਸੀ. ਆਈ., ਰਿਨਿਊਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਮਦਦ

ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਟਰਾਂਸਲੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
Ph: 248-982-2036

Office Locations
Michigan: 36167 Ford Rd. Westland, MI 48185
Minnesota: 6043 Hudson Rd, Suite#399A Woodbury, Minnesota 55125

Mohan Singh
 Master in Taxation.
 IRS Enrolled agent,
 Notary Public

Email : jhand_mohan@yahoo.com; www.SinghTaxServices.com

SUPER TRAVEL
847-676-9090, 773-465-5566
 E-mail: supertravel2003@live.com
Lowest Fares With Excellent Service

United Airlines
 British Airways

Etihad, Air India, KLM, Lufthansa, Delta, Qatar Airlines.

For Emergency Call anytime at **847-673-3825** **EARLY BIRD SALE!!!!** Domestic fares available

Desi Bazar
 Under new management.

916 E. Main Street #118, Greenwood, IN, 46143
 Tel: 317-888-2040, Fax: 317-887-6116
Lakhvir S. Johal, Ph: 317-709-7800

Help Wanted in the Kitchen

We specialize in all kind of Indian Groceries and Sweets
 • FRESH VEGETABLES EVERY THURSDAY
 • FRESH GOAT MEAT

We Are Open 7 Days a Week

10% off on all Gurudwara supplies and Religious programs!!

ਖੁਲ੍ਹਾ ਤੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਸਟੋਰ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਦੇਸੀ ਬਾਜ਼ਾਰ

SERVING WISCONSIN & ILLINOIS STATE

BUYING SELLING RENTING OR INVESTING

SELLING: Best Marketing Tools, Affordable Listing Commission
BUYING: Buy A Home Through Us & Get \$1000-\$10000 Closing Cost Credit (Some Condition Apply)
Also Get Free Home Inspection & Attorney Service

JESSE SINGH
 Ph: 847-606-3664

E-Mail: J.SINGH@REMAX.COM,
 WEBSITE: JSINGH.REMAX.COM
 REMAX SHOWCASE, LONG GROVE, IL 60060

RE/MAX

Sistar Mortgage
 Minimizing Cost, Maximizing Investment
 www.SistarMortgage.com

Balbir (Bill) Grewal, Loan Officer (NMLS 353442)
 Residential & Commercial Loans

(734) 330-8859 Mobile
(586) 802-7385 Fax
 Balbir.Grewal@SistarMortgage.com

Loans Available In Most States!

*Refinance up to 125% value of the house.

•Residential Loans (Purchase, Refinance & Cash Out Refinance). •Self Employed and H1 Visa •Jumbo loans •Commercial Property With Business or Business Only.
 •Business Equity Line of Credit. •Multi Unit Investment Property.

ਪਦਮਸ਼ੀ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ

ਚੀਮਾ ਮੰਡੀ: ਕਲਗੀਧਰ ਟਰੱਸਟ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਰਤਨ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਚੀਮਾ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਚੀਮਾ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਬੀਤੇ ਕਾਫੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ 'ਤੇ ਚੀਮਾ ਮੰਡੀ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਰੀ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

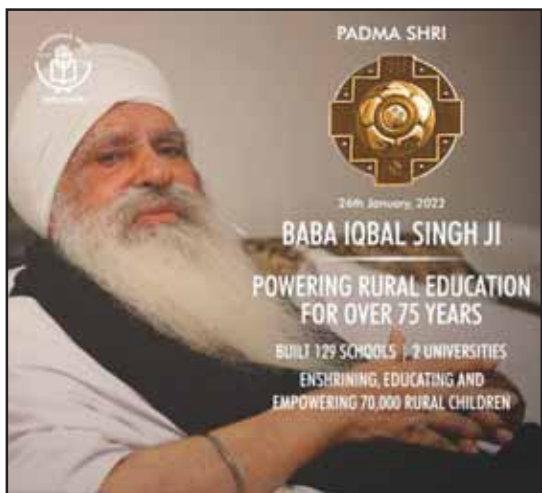
ਪਦਮਸ਼ੀ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਚੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ

ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਚੀਮਾ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕਸਰ ਚੀਮਾ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੁੱਜੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮੂਹ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਚੀਮਾ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਲੱਬਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀਆਂ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਛੜੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ

ਕਰਤੀ ਘਾਲਣਾ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲ

ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਚਲਾ ਕੇ ਪੱਛੜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਚਾਨਣ ਵੰਡਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਤਖ਼ਤ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ

ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਸਿਰਤੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਘੁਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਜੁਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜਥੇਦਾਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜੋਲੀ, ਸਕੱਤਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੁਰਾਕੋਹਨਾ, ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ ਨੇ ਵੀ ਦੇਹਾਂਤ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਔਤਿਮ ਸਸਕਾਰ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੱਥੇ ਭਾਈ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ, ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਲਗੀਧਰ ਟਰੱਸਟ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਔਤਿਮ ਸਸਕਾਰ ਸਮੇਂ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧੂਮਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਾਬਾ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ

ਮਹਿਤਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਕੱਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਬਾਬਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਅਕਸ਼ਰਧਾਮ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪੁੱਜੇ ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਹਾਂ ਆਉਂਦੇ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਥੇ ਦੀ ਉੱਘੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਮੇਜਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਝੱਜ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਠਹਿਰਦੇ ਸਨ। ਮੇਜਰ ਝੱਜ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਲਗੀਧਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਰਾਸ਼ੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੇਜਰ ਝੱਜ ਨੇ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁੜ ਘੋਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਦਾਖਾ: ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 32 ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਇਥੇ ਗੁਰਬਸਰ ਕਲਾ ਭਵਨ 'ਚ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਹਾਮੀ ਭਰਨ ਵਾਲੀਆਂ 22 ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ (ਏਕਤਾ ਡਕੌਂਦਾ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬੁਰਜਗਿੱਲ, ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਰਭੈ ਸਿੰਘ ਫੁੱਡੀਕੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ

(ਦੋਆਬਾ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਦੀ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ 22 ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ

ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਨੂੰ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਚੁੱਕਿਆ ਕਦਮ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਕਿਹਾ ਕਿ 22 ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ। ਸਿਰਫ ਅੱਠ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਹੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 32 ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਇਥੇ ਹੀ ਹੋਈ ਪਿਛਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਲੈਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਪਰ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਚੱਲੇ ਲੰਬੇ ਘੱਲ ਦੌਰਾਨ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਿਪਰਾ ਤਾਂ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਵੇਗਾ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ 23 ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚਾਰ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨਪਾਲ ਵਾਲੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ (ਸਿੰਧੂਪੁਰ) ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੀ।

ਰਾਕੇਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਐੱਫ ਆਈ ਏ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਐੱਫ.ਆਈ.ਏ. ਸ਼ਿਕਾਗੋ) ਨੇ ਭਾਰਤ ਦਾ 73ਵਾਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸਮੈਂਜ਼ ਰੈਕਿੰਗ ਡੈਨੀ ਡੇਵਿਸ, ਬ੍ਰੈਡ ਸ਼ਨਾਈਡਰ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਰਾਕੇਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਨਵੀਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਟੀਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।

ਨਵੀਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਰਾਕੇਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਰਾਜੇਸ਼ (ਰਾਜ) ਪਟੇਲ ਸਾਬਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਹੇਮੰਤ ਪਟੇਲ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜਯੇਸ਼ ਪਟੇਲ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਅਮਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਅਮਿਤਾਭ ਮਿੱਤਲ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਚਿਰਾਗ ਚਾਵੜਾ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ, ਵਿਜੇੰਦਰ ਡੋਮਾ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲਾ ਰੈਡੀ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐੱਫ.ਆਈ.ਏ. ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ-ਭਾਈਲਾਲ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਕਾਂਤੀਭਾਈ ਐਨ ਪਟੇਲ ਨੇ ਨਵੀਂ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ 'ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁ' ਚੁਕਾਈ।

ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਐੱਫ.ਆਈ.ਏ. ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਨਵੇਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਨੀਰਵ ਪਟੇਲ, ਅਸ਼ੋਕ ਸਾਹ, ਚਿਰਨ ਪਾਰਿਖ, ਕੌਸ਼ਿਕ ਜੋਸ਼ੀ, ਰੋਹਿਤ ਜੋਸ਼ੀ, ਸੈਲੇਸ਼ ਰਾਜਪੂਤ, ਸਤੀਸ਼ ਨਾਇਰ, ਤ੍ਰਿਬੁਵਨ ਗੌਤ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਕਾ ਦੂਬੇ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਲੀਨੋਇਸ, ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ ਤੇ ਇੰਡੀਆਨਾ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵ੍ਹਿਟਲੈਂਡ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਮੇਘਨਾ ਬਾਂਸਲ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ,

ਐੱਫ.ਆਈ.ਏ. ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਸੋਨੀ ਘਾਬਵਾਲਾ, ਸ਼ੇਰ ਰਾਜਪੂਤ, ਹਿਨਾ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਕਾਂਤੀ ਪਟੇਲ, ਭਾਈਲਾਲ ਪਟੇਲ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡੀ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਖਸਰੀਆ, ਅਭਿਨਵ ਰੈਨਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਨਿਮੇਸ਼ ਜਾਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਐੱਫ.ਆਈ.ਏ. ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਕੇਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨ, ਕਲਾ, ਅਕਾਦਮਿਕ, ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ

ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਣਾਉਣ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਤਕਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਐੱਫ.ਆਈ.ਏ. ਦਾ ਟੀਚਾ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਐੱਫ.ਆਈ.ਏ. ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜੇਸ਼ (ਰਾਜ) ਪਟੇਲ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਐਫਆਈਏ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ।

ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਵਧਦੇ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ

ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਡੈਨੀ ਡੇਵਿਸ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਐਫਆਈਏ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਸ਼ੇਰ ਰਾਜਪੂਤ ਦਾ ਦੋਸਤੀ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ.ਜ਼ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੇਮੰਤ ਪਟੇਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮਾਧਿਅਮ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਰਕਲਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਧੁਰਾ ਸਾਨੇ ਦੇ ਕਥਕ ਡਾਂਸ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਕੀਤੀ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਦੁਰਾ ਸਾਨੇ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਨੇ ਸਟਾਰ ਅਤੇ ਨ੍ਰਿਤਿਆ ਨਾਟਿਆ ਅਕੈਡਮੀ ਨਾਮਕ ਕਥਕ ਡਾਂਸ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ।

ਐਫਆਈਏ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਭਾਰਤ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚਿਰਾਗ ਚਾਵੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਗਮ ਇਕ ਚੰਗੇ ਟੀਮ ਵਰਕ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।" ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਰਮਲਾ ਰੈਡੀ ਅਤੇ ਐਮੀ ਮਹਿਤਾ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੋ-ਚੇਅਰ, ਜਯੇਸ਼ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀ ਜੇਤਲੀ ਐਮ ਸੀ, ਅਮਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਤੇ ਵਿਜੇੰਦਰ ਡੋਮਾ ਇਵੈਂਟ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਸਨ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਯੇਸ਼ ਪਟੇਲ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਐੱਫ.ਆਈ.ਏ. ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ, ਡੈਨੀ ਡੇਵਿਸ ਅਤੇ ਬ੍ਰੈਡ ਸ਼ਨਾਈਡਰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਿਡਵੈਸਟ ਦੇ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਵ੍ਹਿਟਲੈਂਡ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਮੇਘਨਾ ਬਾਂਸਲ ਨਾਲ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਸਾਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਨੀਂਹ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਰਾਕੇਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਗਣਤੰਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਰਾਜੇਸ਼ ਪਟੇਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 40 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਫ.ਆਈ.ਏ. ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਨੇ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ.ਜ਼ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਕੋਲ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ

ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਐਫਆਈਏ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਬ੍ਰੈਡ ਸ਼ਨਾਈਡਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਜੀਵੰਤ ਭਾਰਤੀ ਅਮਰੀਕਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਗਵਾਹ" ਗਰਦਾਨਿਆ। ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ

ਬਾਗੀਆਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੂੰ ਤ੍ਰੇਲੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸੂਚੀ ਪਿੱਛੋਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਬਗ਼ਾਵਤੀ ਸੂਰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਨੇ ਦਰਜਨ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ 23 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ 'ਚ ਤਿੰਨ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਟਿਕਟ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਤਰਾਣਾ ਤੋਂ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਸਮਰਾਲਾ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦਿਹਾਤੀ ਤੋਂ ਸਤਿਕਾਰ ਕੌਰ ਗਹਿਰੀ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਹਲਕਾ ਅਮਰਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਗੇ। ਹਲਕਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦਿਹਾਤੀ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਇਕਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੌਰ ਗਹਿਰੀ ਦੀ ਟਿਕਟ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਏ ਕਿ ਗਰੀਬ ਤੇ ਦਲਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਟਿਕਟ ਕੱਟੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਲਕਾ ਬਟਾਲਾ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਸ਼ਵਨੀ ਸੇਖਤੀ ਖਿਲਾਫ ਵਿਰੋਧ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਟਿਕਟ ਲੈਣ ਦੇ ਇਛੁਕ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਬਾਜਵਾ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਹਲਕਾ ਬਟਾਲਾ ਵਿਚ ਨਿਗਮ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ 72 ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਤੇ 30 ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਸਮੇਤ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਬਾਜਵਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਸਮਰਾਲਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ

ਕਾਂਗਰਸੀ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਚਾਰ ਦਫ਼ਾ ਵਿਧਾਇਕ ਰਹੇ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਨੇ ਬੜੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਲਕਾ ਨਕੋਦਰ ਤੋਂ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਦਾਹੀਆ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਮਿਲਣ ਮਗਰੋਂ ਟਿਕਟ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੈਰਾਸੂਟ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ 14 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਚੋਂ 13 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਗਣਿਤ ਵਿਗਾੜਨਗੇ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਚਾਰ ਵਾਰ ਵਿਧਾਇਕ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ

ਚੰਨੀ ਵੱਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੱਤਾ 'ਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਰੂਪਨਗਰ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਤੂਫ਼ਾਨੀ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੰਘ ਭਗਵੰਤਪੁਰ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਿੰਡ ਖਾਬੜਾ ਤੇ ਬਾਲਸੰਢਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਝੱਲੀਆਂ ਕਲਾਂ ਤੇ ਭੱਕੂਮਾਜਰਾ ਵਿਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਜੋਂ ਬੋਝੇ ਜਿਥੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੋ ਪਿਆਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਪਿਆਰ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਉਹ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੜ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਚੰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੜੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ।

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਖਾ ਨੇ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਾਹਨੇਵਾਲ ਦੀ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸਤਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿੱਟੀ ਵੀ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਬਾਗੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਖਿਲਾਫ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਮਰਾਲਾ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਰਹੇ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਨੇ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਸਮਰਾਲਾ 'ਚ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਮਰਾਲਾ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਵਾਰ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਖੁਦ ਚੋਣ ਨਾਲ ਲੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਲਈ ਟਿਕਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟਿਕਟ ਕੱਟ ਕੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੋਝੇ ਸਿੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਾਜਾ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਖਾ ਦੀ ਜਗਰਾਉਂ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਨੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟਿਕਟ ਕੱਟੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਤਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿੱਟੀ 2017 'ਚ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਖਿਲਾਫ ਹਲਕਾ ਸਾਹਨੇਵਾਲ ਤੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਉਤਰੀ ਸੀ ਪਰ ਕੁਝ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹਾਰ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਲਾਇਆ। ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਅਖੀਰਲੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਟਿਕਟ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਲ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬਿੱਟੀ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਹਨੇਵਾਲ ਤੋਂ ਵਿਕਰਮ ਬਾਜਵਾ ਦਾ ਰਾਹ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਈ ਆਗੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਬਿੱਟੀ ਆਜ਼ਾਦ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਐਤਕੀਂ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦੇ ਨੇ ਖੇਡ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਉੱਚੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਦੇ ਭਰਾ ਡਾ. ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਲਕਾ ਬੱਸੀ ਪਠਾਣਾ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ

ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਨੀ ਆਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਮਨਾ ਲੈਣਗੇ। ਡਾ. ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਆਜ਼ਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਦਫ਼ਾ ਵਿਧਾਇਕ ਰਹੇ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਨੇ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ

ਨੇ ਐਤਕੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਮੁੜ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਜਟਾਣਾ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਜੋ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੇ ਕੁਝਮ ਵੀ ਹਨ, ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਹਲਕਾ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਉਹ 1992 ਤੇ 1997 ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੇ ਗੁੰਡਗਰਦੀ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਈ

ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਡਟੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਲਕਾ ਸਮਰਾਲਾ ਤੋਂ ਚਾਰ ਦਫ਼ਾ ਵਿਧਾਇਕ ਰਹੇ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਲਕਾ ਸਮਰਾਲਾ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਹਲਕਾ ਖਰੜ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਮਗਰੋਂ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਖਿਲਾਫ ਬਿਗਲ ਵਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਕੰਗ ਨੇ ਹਲਕਾ ਖਰੜ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਾਜਰੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੜਕਾ ਹਲਕਾ ਖਰੜ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੇਗਾ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਬਗ਼ਾਵਤ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੰਦਰੂਨੀ ਦਬਾਅ ਪਿੱਛੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਆਸੀ ਜਮੀਨ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਉਂਜ, ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦੁਬਿਧਾ ਦੀ ਬੇੜੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸਵਾਰ ਹੈ।

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ 2022 ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਆਨਲਾਈਨ ਰੈਲੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਾਂਗਰਸ 'ਤੇ ਵੀ ਦਬਾਅ ਬਣਨ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਕਈ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਆਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨਾਲ ਉੱਤਰੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੇਰੀ ਮੋਕੇ ਧਰਾਤਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ ਅਤੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ

ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਗੂਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸਭ ਅੱਛਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤੀਜਾ, ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਨੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਤੋਂ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਬਾਰੇ ਹਾਈਕਮਾਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨਗੇ। ਸੂਤਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਇਹ ਵੱਡੀ ਦੁਬਿਧਾ ਹੈ ਕਿ

ਜੇਕਰ ਉਹ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਵੋਟ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦਾ ਡਰ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਖੁੱਸਣ ਦਾ ਡਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਸਾਂਝੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਲੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਾਰੇ ਦੁਚਿੱਤੀ ਖਤਮ ਹੋਵੇ: ਸਿੱਧੂ

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਵਰਚੁਅਲ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਕੜ 'ਚੋਂ ਕੌਣ ਕੱਢੇਗਾ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕੱਢੇਗਾ, ਉਸ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰੋਡ ਮੈਪ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਤੀਜਾ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੰਦਾ ਕੌਣ ਹੋਵੇਗਾ, ਚਿਹਰਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢੋ।

ਮੈਂ ਤੇ ਸਿੱਧੂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਵਾਂਗੇ: ਚੰਨੀ

ਮੋਰਿੰਡਾ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਗੇ। ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨਣ ਬਾਰੇ ਚੰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਹਾਂ 'ਚੋਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨ ਦੇਣ। ਦੋਵੇਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਰਸਮੀ ਆਗਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਜਾਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਮਰ ਜਾਣਗੇ, ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਟੁੱਟਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ। ਇਥੇ ਜਲੰਧਰ ਫ਼ਾਉਂਟੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ 'ਪੰਜਾਬ ਫਤਿਹ ਵਰਚੁਅਲ ਰੈਲੀ' ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ

ਸਨ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਉਹ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਨਾਲ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਨਗੇ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਧੂ ਤੇ ਚੰਨੀ ਦੀ ਵੀ ਇਹ ਰਾਇ ਸੀ ਕਿ ਦੋ ਚਿਹਰੇ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਇਕ ਆਗੂ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਦੂਜਾ ਆਗੂ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੱਟ ਕੇ ਹਮਾਇਤ ਕਰੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਕ ਟੀਮ ਵਾਂਗ ਲੜਾਈ ਲੜਨਗੇ।

ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਅਕਾਲ ਨੂੰ ਗੋਤੇ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੌਕਾ ਫਿਰ ਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਕਲੇਗਾ ਕੀ...

ਚਲੰਤ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਚੋਣ-ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਹਿਮ ਚੋਣ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੰਨੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਖਿਲਾਰਾ ਇਸ ਵਾਰ ਪੈ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਹਾਲੇ ਹੋਰ ਪਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਰਾ ਅੱਜ ਤਕ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਇਦ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਹੋਣਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਮੋਰਚੇ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਇੱਕ ਹੈ, ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਦੂਸਰੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਧਿਰ ਬਣੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਗੱਠਜੋੜ ਤੀਸਰੀ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਬਾਕੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਲੀਡਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਵੱਖਰੀ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਗੱਠਜੋੜ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਏ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਦੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਸੰਯੁਕਤ) ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਧਿਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਭਾਵੇਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਠੀਕ ਹੈ, ਅਮਲ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਆਗੂ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਐਵੇਂ ਕਰਿੰਦੇ ਜਿਹੇ ਬਣੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸੀ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਦੀ ਮੁਥਾਜ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਧਰਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਸੀਂ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਆਪਣੀ ਸਿਆਸੀ ਹੋਂਦ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਦਾ ਕੱਦ ਚੋਖਾ ਬੌਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਹਾਲੇ ਹੋਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕ ਮੋਰਚਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਚੱਲਦੇ ਰਹੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਜਿੰਦਾਂ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਓਦਾਂ ਦਾ ਬਣ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ, ਪਰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ।

ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਕਰ ਕੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਬਹਿਸ ਹੁੰਦੀ ਸੁਣਿਆ ਕਰਦੇ ਸਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਆਗੂ ਲੀਹ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਓਦੋਂ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਦੁਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਵਾਰੀ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹਿਸ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬਬ ਬਣਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ

ਜਾਣਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਾਕੀ ਸਭ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਧੰਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਟਿਕਟਾਂ ਲੈਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਬੀਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੁਹਾਈ ਪੈਂਦੀ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣ ਕੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਦੁਹਾਈ ਪਾਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਵੀ ਉਸੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨਾਲ ਟਿਕਟ ਲੈਣ

ਦੂਸਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਮੁਹਰੇ ਜਾ ਕੇ ਲੇਟਣ ਲੱਗੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਫਾਦਾਰੀ ਕਿੰਨੀ ਨਿਭਾਉਣਗੇ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ। ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਅੱਜ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਮਲਾਈ ਚੱਟਣ ਵਾਲਾ ਅੱਜ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਾਂ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦਾ। ਕਈ ਆਗੂ ਸਵੇਰੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅੱਗੇ ਟਿਕਟ ਦੀ ਝਾਕ

ਕਰਨੇ ਇਖਲਾਕ ਤੋਂ ਗਿਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੰਨਾ ਮੋਟਾ ਫੰਡ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੱਜਟ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੀ ਜਾਂਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ

ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਪਿੰਡ

ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂ
ਫੋਨ: 91-98140-68455

ਖਾਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਪੋਸਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਜਿੱਥੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮ ਤੋੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੋਸਟਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਗਰੇਡ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਠੇਕੇ ਜਾਂ ਘੱਟ ਗਰੇਡ ਉੱਤੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬਕ ਹਰ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਖੁਦ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਜਿਹੜੇ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲੇ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਫਿਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਨੌਬਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਲੱਭ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲੋਕ ਰੋਦੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਆਪਣੀ ਚਾਲ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਸਬਕ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭੁੱਖੇ ਢਿੱਡਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ।

ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਇਸ ਨਿਤਾਈ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਗੁੱਸਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਮੁਖੌਟਿਆਂ ਦੀ ਏਨੀ ਭਰਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਕਾਲ ਗੋਤੇ ਖਾਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਲੰਘਣ ਪਿੱਛੋਂ ਅਕਾਲ ਦੇ ਗੋਤੇ ਖਾਣ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਮੌਕਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਮੁਹਰੇ ਓਦਾਂ ਦਾ ਮੌਕਾ ਫਿਰ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਲੋਕ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿੱਜ ਕਰਨਗੇ, ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਵਿਚ ਕਮਜ਼ਾਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਜਾਂ ਭਾਜਪਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਰਥ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਹੜੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਕੱਛਾਂ ਵਜਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਉੱਤੇ ਦਾਗ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਦਸ ਕੁ ਫੀਸਦੀ ਏਦਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਲੜਦੇ ਨਜ਼ਰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਘਰ-ਘਰ ਚਰਚੇ ਚੱਲਦੇ ਸਨ ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਵੀ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਦੇ। ਪਿੱਛੇ ਆਉਂਦੀ ਧਾਤ ਚੰਗੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਆਗੂ ਚੰਗਾ ਹੋਣਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਾਅਦੇ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਗੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ, ਪੂਰੀ ਵਫਾਦਾਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਹਰੇਕ ਧਿਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਵਫਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ

ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਢਲਦੀ ਨੂੰ ਦੂਸਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਮੁਹਰੇ ਜਾ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਇਹ ਆਗੂ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਦਲਣ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਵੀ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੋਕ ਜਦੋਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਫੜੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਚਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਵਾਅਦਾ ਚੇਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਬੜਾ ਨੀਵਾਂ ਪੱਧਰ ਇਸ ਵਾਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਲਈ ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਪੈ ਤੁਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਲਾਣੀ-ਫਲਾਣੀ ਸਹੂਲਤ ਮੁਫਤ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਫਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਐਲਾਨ

ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਹ ਕਹਿ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਬਣਵਾ ਦਿਓ, ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਰੋਟੀ ਵੀ ਪਕਾ ਦਿਆ ਕਰਾਂਗੇ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਪਾਰਟੀ ਕਹਿ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਰੋਟੀ ਪੱਕ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਬੁਰਕੀ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਸਰਕਾਰ ਭੇਜਿਆ ਕਰੇਗੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਏਨੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਜੱਜ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਸੁਣੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਜਵਾਬ ਮੰਗ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣਾ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਵਤ ਸੁਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਭੁੱਖੇ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਮੱਛੀ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਖੁਦ ਮੱਛੀ ਫੜ ਕੇ ਖਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਮੱਛੀ ਦੀ ਝਾਕ ਵਿਚ ਨਾ ਵੇਖਦਾ ਰਹੇ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਏਦਾਂ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਮਾ ਕੇ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮਾਸਕ

1954 ਤੋਂ 1984 ਤਕ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਰਿਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੈਂ 26 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਪਰੇਡ ਦੇ ਬੜੇ ਰੰਗ ਵੇਖੇ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ ਪਹੁੰਚੇ ਦੂਰ ਨੇੜੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਉੱਤੇ ਵੀ। ਏਸ ਵਾਰੀ ਕੋਵਿਡ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਢ ਕਾਰਨ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਬੜੀ ਘੱਟ ਸੀ। ਉਝ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੇ ਉੱਚੀ ਪਦਵੀ ਵਾਲੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਜਾਂ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਸਕ ਪਹਿਨੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਚਿਹਰੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਏਨੀ ਵੱਡੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਮਾਸਕ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਿਆ। ਏਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਮਹਾਰਥੀਆਂ ਨੇੜੇ ਜਾ ਕੇ ਵਿਦਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਸਕ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨੇ। ਹੈ ਕੋਈ ਜਵਾਬ?

ਹਮ ਘਰ ਬਾਦਲ ਆਏ ਨਾ ਆਏ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮਹਾਰਥੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ 94 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਕਰੋਨਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਰਥੀ ਨਾਲ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਾਂਗ ਨਜ਼ਿੰਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ 'ਦੇਸ਼ ਸੇਵਕ' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਹ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ

ਸੁਖਬੀਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਆਏ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਘਰ ਦੇ ਲਾਅਨ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾ ਹਟਵੇਂ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਬਾਪੂ ਜੀ ਦੇ ਗੋਡੀ ਹੱਥ, ਲਾ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਗੱਲ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੂਰ ਨੇੜੇ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸੀ। ਉਹ ਮੁੜ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਉਣ ਨਾ ਆਉਣ, ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣ।

ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮਹਾਨਾਇਕ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ 32 ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪੁਸ਼ਤੀ ਪਿੰਡ ਦਾਖਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਉੱਤਮ ਕਾਰਜ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸੰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਦੇ ਸਿਰ ਬੱਝਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਆਸੀ ਸਕੱਤਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਕੁੱਲ ਹਿੰਦ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ। ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਬਾਬਾ ਬੋਹੜ ਸੀ। ਉਹ ਚਾਰ ਦਰਜਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਰਚੇਤਾ ਸੀ ਤੇ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਦਵੀਆਂ ਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ

ਬਹੁ-ਵਿਧੀ ਦੇਣ ਸਦਕਾ ਉਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਿੱਤੇ ਜੀ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਐਮਰੀਟਸ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾਇਆ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਉਹ ਅੰਤਮ ਸਾਹਾਂ ਤਕ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਰਹੇ। ਸੰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਦੇ ਸੱਜਰੇ ਉਦਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੌਹਲ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਾਂ
ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੌਹਲ ਦਾ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਜਾਣਾ ਬੜੀ ਤਸੱਲੀ ਵਾਲੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਵਰਤਾਰਾ ਘੱਟ ਹੀ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ।

ਤੇਰਾ ਸਿੰਘ ਚੰਨ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਦਿਆਂ
ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁ-ਵਿਸ਼ੇ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਰਹੇ ਤੇਰਾ ਸਿੰਘ ਚੰਨ

ਦਾ 101ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਠੰਢ ਨੇ ਦਬਾ ਲਿਆ। ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਜਨਮ

ਨਿੱਕ ਸੁੱਕ

ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਫੋਨ: 91-98157-78469
Sandhugulzar@yahoo.com

ਦਿਨ ਵੀ ਚੇਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਚੰਨ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਧੀ ਸੁਲੇਖਾ ਨੂੰ ਵੀ ਠੰਢ ਨੇ ਜਕੜ ਲਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਜਣਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਰਚਨਾ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਓਥੋਂ ਦੀ ਠੰਢ ਨੇ ਵੀ 30 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਚਿਹਰਾ ਰਹੇ ਸਰਵਗਵਾਸੀ ਤੇਰਾ ਸਿੰਘ ਚੰਨ ਦਾ 101ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ 6 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸੀ।

ਅੰਤਿਕਾ ਦਾਮਨ
ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸਦਾ ਖੈਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ ਮੌਤੀ ਕਿਸੇ ਸੁਹਾਗਣ ਦੀ ਨੱਥ ਦਾ ਹਾਂ **ਟੁਕੜਾ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ ਵੰਗ ਦਾ ਹਾਂ।**

Swera Presents

ਸੁੰਦਰ ਮੁੰਦਰੀਏ...ਹੋ, ਤੇਰਾ ਕੌਣ ਵਿਚਾਰਾ...ਹੋ

‘ਸਵੇਰਾ’ ਵਲੋਂ

Sudar Mundarie...Ho, Tera Kaun Vichara...Ho

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਤਿਉਹਾਰ

Traditional Punjabi Festival **LOHRI**

ਲੋਹੜੀ

Team Swera is committed to participate in Palatine Gurdwara's Interior Kar Sewa.

ਲੋਹੜੀ ਹਰ ਜੀਅ ਦੀ, ਪੁੱਤ ਦੀ ਤੇ ਧੀ ਦੀ...

ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ, 12 ਫਰਵਰੀ 2022

ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 11 ਵਜੇ ਤੱਕ

Saturday Feb. 12, 2022

6pm to 11pm

ਪਰਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (Kids under 5 are free.)
ਲਈ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ

Entry \$20 PP **Wear Mask**

Atlantis Banquets 1273 N Rand Rd., Arlington Heights, IL 60004

Please Bring Your Covid-19 Vaccination Card With You.

Donation Accepted

ਲੱਜੀਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਖਾਣੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ

Dinner will be served

ਲੋਹੜੀ ਮੁਬਾਰਕ

Singer Anita Lerche

ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਗੀਤ, ਗਿੱਧਾ, ਡਾਂਸ, ਸਕਿੱਟ, ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਹੋਰ ਬੜਾ ਕੁਝ ਨਵ-ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨਵ-ਵਿਆਹਿਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਸ਼ਗਨ ਮਨਾਏ ਜਾਣਗੇ

Celebration of newborn kids, the newly wedded couples Lohri Blessings.

Join us and enjoy: Folk Songs, Dancing Skits, Musical Performance and Much More.

DJ Sherlock www.dholmastersherlock.com

- Jasbir K. Mann 847-890-2390
- Kirpal Kaur Lall 630-664-3816
- Raj Dhaliwal 224-410-1366
- Sukhvir Kaur 847-852-0666
- Nikki Sekhon 773-443-2720
- Jeetu Kaur 847-220-0174
- Anureet Dhillon 847-454-4062

To participate in the program, please contact:

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

Mandeep Sandhu 847-975-3876	Mandeep Mann 630-312-0333	Sukhwinder Kaur 630-285-1219
Manjit Kaur Sidhu 630-277-1649	Beant K. Virk 262-412-2068	Amarjeet Kaur 630-440-3279
Joti Khaira 630-277-1649	Amarjeet Kaur 317-551-1794	Gurpreet K. Singh 630-677-6144
Manmeet Kaur 630-362-3249	Sukhjot Kahlon 224-456-8101	Aman Dhillon 847-529-4569
Paramjit Bhathal 847-507-5051	Joti Kahlon	Bhupinder Dhanoa

ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਹੇਲੀਆਂ: Laddi K. Singh, Kamalpreet Kaur, Satinder Kaur, Kamal Sahota, Rammi Hanjra, Navjot Kaur, Parbh Khaira, Narinder Boparai, Pammi Sangha, Jiwan Dhani, Preet Sandhu, Narinder Ranghi, Manjind Brar, Harpreet Sidhu, Vipin Kaler, Harmesh Bains, Jolly Dandona, Harjinder Kaur, Sukhvir Kaur, Salma Mukhi, Rubina Tahir, Balwinder Aulakh, Manjit Mangat, Dr. Harpreet Kaur, Ramandeep Saini, Vibha Rajput, Pooja Dhaliwal, Kulwinder Sandhu, Madhu Arya, Sharanveer Kahlon, Prachi Jaitly, Deepak Gill, Rajvir Kular.

Food provided by Touch of Spice (K. K. Pamma)

ਮਿਡਵੈਸਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਖੇਡ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ

ਅਫਗਾਨ ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ

ਕਾਬੁਲ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਇਕ ਝਲਕ।

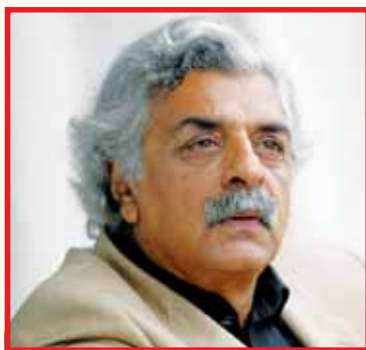
ਕਾਬੁਲ ਉਪਰ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਹੁਣ ਤਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਿਆਸੀ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਹਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਕਬਜ਼ਾ 15 ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਦੇ ਹੋਇਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਦੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ 20 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਨ ਪਰ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਜੰਗੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਉੱਤੇ ਵਾਪਸੀ ਨਾ ਰੋਕ ਸਕੀਆਂ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 20 ਵਰ੍ਹੇ

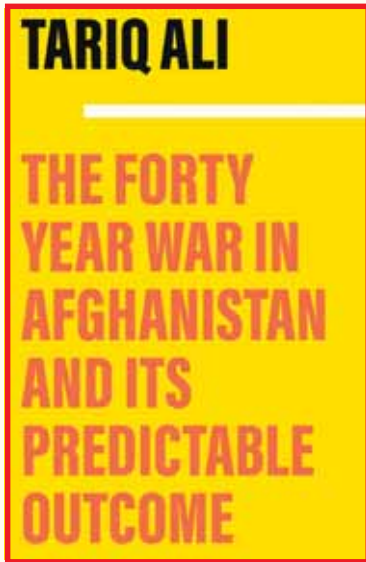
ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇਜ
ਫੋਨ: +91-98555-01488

ਪਹਿਲਾਂ ਅਫਗਾਨ ਭੂਮੀ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ 'ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਜੰਗ' ਵਰਗਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਅਫਗਾਨ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਅਵਾਮ ਦੀ ਮਨੋ-ਬਣਤਰ ਤੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉੱਕਾ ਹੀ ਨਾਵਾਕਫ ਸਨ ਅਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਜੰਗੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਲੋੜੇ ਵੱਧ ਭਰੋਸੇ ਵਿਚ ਸਨ। ਬਹੁਗੁਣਾ, ਅਫਗਾਨ ਭੂਮੀ 'ਤੇ 1981 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਅਮਰੀਕਾ ਤਾਂ ਭੁਗਤ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੱਲ ਇੱਥੇ ਮੁੱਕਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਢਾਈ ਸਦੀਆਂ ਦਾ ਅਫਗਾਨ ਇਤਿਹਾਸ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਆਸ-ਪਾਸ ਸਭ ਠੀਕ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਸ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਬੰਨ੍ਹਾਉਂਦਾ।

ਇਹ ਜਾਇਜ਼ਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਰਿਕ ਅਲੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ 'ਦਿ ਫੋਰਟੀ ਯੀਅਰ ਵਾਰ ਇਨ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ: ਏ ਕਰੋਨੀਕਲ ਫੋਰਟੋਲੋਜ਼' (ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜੰਗ ਦੇ 40 ਵਰ੍ਹੇ: ਪੇਸ਼ਬੀਨੀਆਂ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ)। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਤਾਰਿਕ ਅਲੀ ਦੀਆਂ 1983 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਦੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਲੇਖਣੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਇਹ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਲੇਖਕ ਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਰੂਸੀ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਆਮਦ (1979), ਇਸ ਆਮਦ ਖਿਲਾਫ ਉੱਠੇ ਰੋਹ, ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਤੇ ਉਭਾਰ, ਇਸ ਉਭਾਰ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ 'ਨਾਟੇ' ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਇਸ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਇਸਲਾਮੀ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਦੇ ਪਸਾਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਪਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਉਪਜੀਆਂ ਉਲਝਣਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਪੇਸ਼ੀਨਗੋਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ। ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਾਰਿਕ ਅਲੀ ਨੇ ਅਫਗਾਨ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਸੋਝੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਦਾ

ਤਾਰਿਕ ਅਲੀ

ਤਾਰਿਕ ਅਲੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਮੁਖੜਾ।

ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ। ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਕਿੰਨੀ ਦਰੁਸਤ ਸਾਬਤ ਹੋਈ, ਇਸ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਸਿਰਫ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤਾਰਿਕ ਅਲੀ (78) ਪੇਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਮੁਰਾਦ ਪੱਖੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ। ਉਹ ਛੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੱਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹੈ, ਪੱਕੀ ਲਾਹੌਰੀ। ਵਿਦਵਤਾ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸੂਝ ਵੀ ਇਸੇ ਜੱਦ ਤੇ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚੋਂ ਆਈ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਨਾ ਸਰ ਸਿਕੰਦਰ ਹਜ਼ਾਤ ਖਾਨ, ਸੰਤਾਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਿਹਾ। ਮਾਂ ਤਾਹਿਰਾ ਮਜ਼ਹਰ ਅਲੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਅਤੇ ਇਕ ਸਮੇਂ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਸੇਧਗਾਰ ਸੀ। ਤਾਰਿਕ ਖੁਦ ਖਾਲਸ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਹੈ। 'ਨਿਊ ਲੈਫਟ ਰੀਵਿਊ' ਰਸਾਲੇ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਉਹ ਹੁਣ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਦੋ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਸਲਾਮ, ਇਸਲਾਮੀ ਇਤਿਹਾਸ, ਇਸਲਾਮੀ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ, ਇਸਲਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਛਮ ਦੇ ਉਲਟੇ ਚਸ਼ਮੇ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪ (ਖਾਸਕਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਉਲਝੇਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ, ਭੂਮਿਕਾ ਤੇ ਅੰਤਿਕਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, 27 ਅਜਿਹੇ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ ਜੋ 'ਦਿ ਗਾਰਡੀਅਨ'

ਅਤੇ 'ਦਿ ਸਪੈਕਟੇਟਰ' ਸਮੇਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਬੌਧਿਕ ਰਸਾਲਿਆਂ-ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਛਪੇ। ਇਹ 27 ਲੇਖ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਹਨ; ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ: ਮਾਸਕੋ, ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਤੇ ਲਾਹੌਰ (1979-2000); ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਤਬਾਹੀ (2001-2008), ਅਫ-ਪਾਕਿ ਦੀ ਆਤਿਸ਼ਜ਼ਾਨੀ (2008-11) ਅਤੇ ਹਾਰ ਨੂੰ ਦਾਅਵਤ (2012-22)। ਇਹ ਚਾਰੇ ਨਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰਲੇ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਕੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਤਾਰਿਕ ਤਤਕਾਲੀ ਵਰਤਮਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਬਣਾ ਕੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਅਮੂਮਨ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ। ਕਿਸੇ ਇਲਹਾਮ ਜਾਂ ਦਿੱਬ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ, ਅਤੀਤ ਦੇ ਆਈਨੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚੋਂ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਅਕਸ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਸਦਕਾ।

ਇਕ-ਦੋ ਮਿਸਾਲਾਂ, ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹਨ: 1983 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਲੇਖ 'ਅਹਿਰਨ ਤੇ ਹਥੋੜੇ ਦਰਮਿਆਨ' ਵਿਚ ਤਾਰਿਕ ਅਲੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, "ਸਬਕ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਨੋਕ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹਦੇ ਲਈ ਮੁਹੱਬਤ ਅਤੇ ਹਮਾਇਤ, ਚੰਗੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਤੇ ਸੁਚੱਜੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਫਗਾਨ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਠੋਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਖੁਦ ਚੁਣਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਲੋਕ ਚਾਹੇ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਦਬੋ-ਕੁਚਲੇ ਜਾਂ ਗਰੀਬਤੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਆਪਣੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ...ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਘ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜੋ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਫਲਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦੇਖਣ ਲਈ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਉਡੀਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਇਕ-ਦੋ ਵਰ੍ਹੇ... ਫਿਰ ਜੋ ਵੀ ਕੁਝ ਵਾਪਰੇਗਾ, ਇਹ ਵੀ ਸੁਖਦਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।" (ਪੰਨਾ 20-21)। ਇੰਜ ਹੀ ਨਵੰਬਰ 2008 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਮਜ਼ਮੂਨ 'ਨਵੀਂ ਚੜ੍ਹਤ, ਨਵੀਆਂ ਤਬਾਹੀਆਂ' ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: "ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ਫੌਜਾਂ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਦਬਾਅ ਅਜੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਤਕ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਤਸਵੀਰ ਜਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏਗੀ ਤਾਂ ਦਬਾਅ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਜਾਵੇਗਾ। ...ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਦੋਂ ਵੱਧ ਨਮੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭੱਜਣਾ ਪਵੇ।" (ਪੰਨਾ 122)। 15 ਅਗਸਤ 2021 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਜਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਨਮੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚੋਂ ਭੱਜਿਆ, ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਹੈ।

ਪੇਪਰਬੈਕ ਐਡੀਸ਼ਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਕੀਮਤ (999 ਰੁਪਏ) ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਹੈ ਪਰ ਅਤੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰਿਜ਼ਮ ਵਿਚੋਂ ਭਵਿੱਖ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਕਾਬਿਲੋ-ਤਾਰੀਫ ਮਿਸਾਲ ਹੈ।

ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ

ਕਾਲਮ 'ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ' ਨੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਖੂਬ ਹਲੂਣਿਆ ਹੈ। ਤਸਵੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜੋ ਵਲਵਲੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਤਰਾਂ 'ਚ ਸਾਨੂੰ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੇਜੇ। ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਫੋਟੋ ਨਾਲ ਕਾਵਿ ਟੋਟਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਕੈਪਸ਼ਨ ਭੇਜਣ ਲਈ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ 12 ਫਰਵਰੀ 2022 ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-520

ਬੈਠਾ ਚੌਕੀਦਾਰ ਪਿਆ ਸੋਚੇ, ਭੁੱਖ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਤਾਇਆ, ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਮੈਨੂੰ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਇੱਥੇ, ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਫੇਰਾ ਪਾਇਆ। ਭੌਂਕ ਭੌਂਕ ਕੇ ਖੱਕਿਆ ਭਾਵੇਂ, ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਬਣ ਜਾਵਾਂ, ਪਰ ਉਡੀਕਾਂ ਮਾਲਕ ਤਾਈਂ, ਸਵਾਮੀ ਭਗਤ ਕਹਾਵਾਂ।

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-518

ਖੁਦਗਰਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪਾਈਆਂ ਵੰਡੀਆਂ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਦਿਲ ਨੀ ਦੂਰ ਹੋਏ। ਬਿਨਾਂ ਗੁਨਾਹ ਤੋਂ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਵਿਛੜਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਏ। ਪੈ ਗਈਆਂ ਨੇ ਰੂਹ ਦੀਆਂ ਜੱਫੀਆਂ, ਅੱਜ ਜ਼ਖ਼ਮ ਮਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰ ਹੋਏ।
-ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ
ਫੋਨ: 98783-37222

ਇਕੋ ਤਹਿਜ਼ੀਬ, ਇਕੋ ਰਸਮ ਰਿਵਾਜ ਇਕੋ ਖੂਨ, ਇਕੋ ਪਰਿਵਾਰ, ਸੰਨ ਸੰਤਾਲੀ ਦਾ ਬਟਵਾਰਾ, ਝੁਲਾਈ ਐਸੀ ਫਿਰਕੂ ਹਨੇਰੀ, ਕੀਤੀ ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਆਪਣਿਆਂ ਦੀ ਵੱਢ-ਟੁੱਕ ਜੰਮਣ ਭੌਂਢੇ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਕਾਫਲੇ ਚੱਲੇ ਹਫਤਾ-ਦਫਤੀ 'ਚ ਵਿਛੜ ਗਏ ਸਭ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜੇ ਦੇ ਸੱਲ ਸੁਲਗਦੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਕਰ, ਰਿਸ ਰਿਸ ਤਤਕਾਰ ਉਦੇ ਰਹੇ ਖੁਲ੍ਹਿਆ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦਾ ਲਾਘਾ ਚੁਹੱਤਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ

ਵਿਛੋੜੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਮੇਲ ਹੋਇਆ।
-ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਲ ਦੁਸਾਂਝ

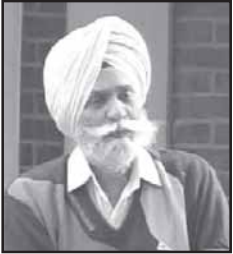
ਨਫਰਤ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਇਕ ਦਿਨ, ਜਦੋਂ ਗਲਵੱਕਤੀਆਂ ਆਪਣਿਆਂ ਦੀ ਪੈਣ। ਮੁੱਦਤਾਂ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤ ਵਲੋਂ ਪਾਏ ਵਿਛੋੜੇ, ਵੰਡ ਦੇ ਦੁਖਤੋਂ ਯਾਦ ਕਰ ਕੇ ਹੰਝੂ ਵਰਸਾਉਂਦੇ ਨੈਣ। ਵੇਟਾਂ ਵੇਲੇ ਘਰ-ਘਰ ਬਹੁਤਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਅਰਸ਼ੋਂ ਉਤਰੇ ਭਗਵਾਨ, ਸਿਆਸੀ ਬੰਦੇ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਂਦੇ, ਸ਼ੋਅ ਤਾਕਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਗੇ ਅੰਦਰਲਾ ਸ਼ੈਤਾਨ
-ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ
ਫੋਨ: 98784-69639

ਵਕਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਤੇ ਪਰਾਇਆ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਮਾਂ ਆਪਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਜਦ ਵਕਤ ਪਰਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਵੀ ਪਰਾਏ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।
-ਬੱਲਾ ਲਬਾਣਾ
ਫੋਨ: 848-235-8344

ਵੰਡ ਦਾ ਦਰਦ ਅਸੀਂ ਤਨ, ਮਨ 'ਤੇ ਹੰਢਾਇਆ ਏ ਅੱਜ ਰੱਬ ਨੇ ਮੁੜ ਭਾਈ ਮਿਲਾਇਆ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਸੋਹਣਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਏ।
-ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੰਧਾਵਾ

ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਫੋਲੋ ਫਰੋਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅੱਜ ਜੀਅ ਕਰ ਆਇਆ ਹੈ- ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਆਪਣੇ “ਬੌਣੇ ਕਾਰਨਾਂ” ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਕੁਝ ਤਾਂ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਜੋ ਦਿਲ ਨੂੰ ਵੀ ਖਿੱਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਵੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤੋਹਫੇ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹਨ-ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਅਤੇ ਕਰਤੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਵੀ। ਉਹ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਜੋ ਹੁਨਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਇਸ ਕਲਾ ਨੂੰ ਪਰੋਸਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਕੋਲ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਹੀ

ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: 99150-91063

ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੌਲਿਕ ਤਾਜ਼ਗੀ ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਤਰਕ ਤੇ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਸੱਖਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਮੁਹਾਵਰੇ ਤੇ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਰੌਣਕ ਮੇਲਾ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਹੱਸਦੇ ਵੀ ਹੋ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਾਦ ਜਾਂ ਧਿਰ ਨੇ ਕੈਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ

ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ-ਭੀੜ ਵਿਚ ਇਕੱਲਾ ਵੀ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ

ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲਾਂਘੇ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੌਅਦਬੀ ਦੀ ਗਲ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਭਾਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਰਮਲ ਜਜ਼ਬਾ ਵੀ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ

ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਫਿਲਮੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ, ਖਿਡਾਰੀਆਂ, ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਹਰ ਨੱਕਰ ਵਿਚ ਆਕਾਸ਼ ਵਾਂਗ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਹੈ-ਉਸ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੇ ਬਣ ਨਣ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਨੋਖਾ ਚਾਅ ਅਤੇ ਸ਼ੌਕ। ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੁਹਣਾ ਹੈ, ਉਚਾ-ਲੰਮਾ ਕੱਦ ਹੋਣ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਗਾਤ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਪੱਗ ਵੀ ਉਹ ਗੱਚੇ ਕੇ ਬੰਨਦਾ ਹੈ। ਲੜਾਂ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਫ਼ਾਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਵਾਰ ਗ਼ੈਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਤੇ ਮਿੱਠਾ ਮਿੱਠਾ ਸਾੜਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਆਖਰ ਏਨਾ ਹਰਫਨਮੌਲਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ-ਜਵਾਬ ਵੀ ਪੁੱਜ ਕੇ ਹੋਵੇ, ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਦਲੀਲ ਤੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਜਾਂ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬੋਲਣ

ਲੱਗਿਆਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲਾਂਘੇ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੌਅਦਬੀ ਦੀ ਗਲ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਭਾਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਰਮਲ ਜਜ਼ਬਾ ਵੀ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ।

ਇਕ ਸਵਾਲ? ਉਸ ਦਾ ਏਨਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਵਿਰੋਧ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਨਵਜੋਤ ਇਕੱਲਾ ਹੈ ਭੀੜ ਵਿਚ ਇਕੱਲਾ-ਸ਼ਾਇਦ ਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਝੁਰਮਟ ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਚੰਨ ਵਾਂਗ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਾਡਲ ਦੀ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਜ ਉਹ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹਾਂ ਫੜਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ‘ਟਾਗਣੀਆਂ ਤੇ ਪੱਤਿਆਂ’ ਤਕ ਹੀ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਲੱਗਿਆਂ ਵੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਅੰਬਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸੂਰ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਐਂਕਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਾ ਦੇਵੇ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਕਮੈਂਟਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖੋ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਮੇਲਾ

ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ‘ਇਕੱਲਾ’ ਵੀ ‘ਬਹੁਗਿਣਤੀ’ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ‘ਬਹੁਗਿਣਤੀ’ ਇਕੱਲ ਦੀ ਜੂਨ ਹਿੰਦਾ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨਾ ਕੋਈ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹੈ ਨਾ ਕੋਈ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।

ਇਕ ਚੋਨਟਰਅਦਚਿੱਟੋਨ (ਵਿਰੋਧਤਾਈ) ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟ ਕੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਉਲਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਸਭ ਹੱਦਾਂ ਬੰਨੇ ਟੱਪ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ‘ਖੁਸ਼ਮਦ’ ਹੋਣ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿਚ ਰਖਣਾ ਉਸ ਨਾਲ ਅਨਿਆਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਾਸਤੋਵਸਕੀ ਵਰਗਾ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਲਝਣਾਂ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਪਖ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਰੱਬੀ ਤਾਕਤ ਸੀ।

ਵੈਸੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕੋਈ ਖਾਸ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਵਿਚ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦੀ ਤਮੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਦਿ ਆਦਿ। ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਪਵਿੱਤਰ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਕੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ? ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸ਼ਾਇਰ ਪਾਬਲੋ ਨਰੂਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ।

ਅੱਜ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਨਫਰਤ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ

ਸੁਲੀ ਡੀਲਜ਼ ਐਪ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 9 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੰਦੌਰ ਤੋਂ 26 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਓਮਕਾਰੇਸ਼ਵਰ ਠਾਕੁਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਉਹ ਓਮਕਾਰੇਸ਼ਵਰ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਸੁਲੀ ਡੀਲਜ਼ ਐਪ ਬਣਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ‘ਮਾਸਟਰ ਮਾਈਂਡ’ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁਲੀ ਬਾਈ ਐਪ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ

ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਰ
ਫੋਨ: 94176-00014

ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੀ ਇਕ ਲੜਕੀ ਸ਼ਵੇਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੈਂਗਲੂਰ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੁਮਾਰ ਝਾਅ ਅਤੇ ਸਿਹੋਰ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀ ਨੀਰਜ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੂੰ ਆਸਾਮ ਦੇ ਜੋਰਹਾਟ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਬੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗਿਟਹਬ ‘ਤੇ ਹੋਸਟ ਕੀਤੀ ਐਪ ਬੁੱਲੀ ਬਾਈ ਦੇ ਡਿਵੈਲਪਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਭਗ 100 ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਪ ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਕਲੀ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਪ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟਵਿੱਟਰ ਹੈਡਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਫ ਆਈ ਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗਿਟਹਬ ਇਕ ਓਪਨ ਸੋਰਸ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹੈ ਜੋ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਪਸ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਯੂਜ਼ਰ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਸ ਐਪ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ‘ਤੇ ਇਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਬੁੱਲੀ ਬਾਈ ਹੈ। ਟਵਿੱਟਰ ‘ਤੇ ਦਬਦਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ‘ਚ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਇਸ ‘ਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵਾਲੇ ਟਵਿੱਟਰ ਹੈਡਲ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਟਵਿੱਟਰ ਹੈਡਲ ‘ਤੇ ਇਕ ਖਾਲੀ ਸਮੱਰਥਕ ਦੀ ਫੋਟੋ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ‘ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਪ ਰਾਹੀਂ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਈਸ ਟੈਗ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਸੁੱਲੀ ਅਤੇ ਬੁੱਲੀ ਸ਼ਬਦ ਦੋਵੇਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ

ਗਲ਼ਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵਾਲੀ ਸੁੱਲੀ ਡੀਲਜ਼ ਐਪ ਵੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ‘ਚ ਘਿਰੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਿਟਹਬ ‘ਤੇ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਐਪ ‘ਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਇਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਐਪ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬੁੱਲੀ ਬਾਈ ਵਰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਾਇਬਰ ਅਪਰਾਧੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਔਰਤਾਂ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਦਿ ਹਨ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਖਿੱਚਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਭਾਸਕਰ, ਨੋਬਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਮਲਾਲਾ ਯੂਸਫਜ਼ਈ ਅਤੇ ਫਾਤਿਮਾ ਨਫੀਸ, ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਜ਼ੀਬ ਅਹਿਮਦ ਦੀ 65 ਸਾਲਾ ਮਾਂ, ਜੋ ਸੰਨ 2016 ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸ਼ੋਰ ਕੁੜੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੋਪਾਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਿਹੋਰ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ 21 ਸਾਲਾ ਨੀਰਜ ਬਿਸ਼ਨੋਈ, ਬੁੱਲੀ ਬਾਈ ਕੇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਸਾਮ ਦੇ ਜੋਰਹਾਟ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੀਰਜ ਬੁੱਲੀ ਬਾਈ ਐਪ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਬੁੱਲੀ ਬਾਈ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟਵਿੱਟਰ ਖਾਤਾ ਧਾਰਕ ਵੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਫਿਊਜ਼ਨ ਐਂਡ

ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਕਿਤੇ ਅਚਾਨਕ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਗੱਲਾਂ ਇੱਥੇ ਫੋਕਸ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਇਹ ਕਿ ਕੋਵਿਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ ਕਾਰਨ ਨੌਜਵਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬੱਚੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਂ ਮੌਬਾਈਲ ਅਤੇ ਲੈਪਟਾਪ ‘ਤੇ ਹੀ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਧਾਰਨ, ਅਸਲੀਲ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ‘ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਨਕੌਮਨ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ, ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਲਗ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੱਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ? ਟੀ ਵੀ ਬਹਿਸਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ

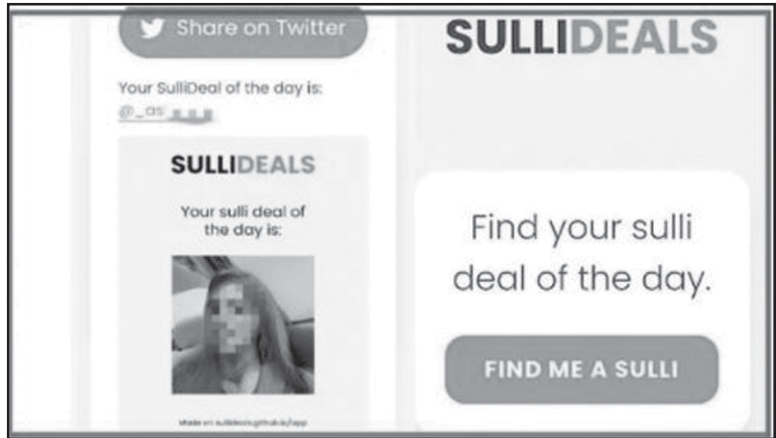
ਅਤੇ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਜਨੂੰਨ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸਿਰਫ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਸੁਣੇ। ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਪਲੀਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਫਰਤ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹਿੰਦੂ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਉਚ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਇਹ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ 25 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਫਿਰਕੂ ਨਫਰਤ ਦਾ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ, ਸਗੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਵੋਟਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ ਇਹ ਸੈਕਸ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਨਸਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੀੜਤ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪਹੇਲੀ

ਜਦ ਚਰਨਜੀਤ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਦਿਨ ਵੀ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਲੁਕਦਾ-ਲੁਕਦਾ ਜਿਹਾ ਸਾਧਨਾ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ। ‘ਲੈ ਬਈ ਹੁਣ ਸਾਧਨਾ ਤੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਛੁੱਟੀਆਂ।’
‘ਕਿਉਂ ਅੱਗੇ ਕਿਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਲੱਗੀਓ ਸੀ ਮੈਂ?’
‘ਨਾ-ਨਾ ਰੱਬ ਨੌਕਰਾਣੀ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਨਾ ਬਣਾਵੇ।’
‘ਐਂਦਾ ਕਿਉਂ ਨੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਤੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨੀ ਅੱਜ ਤਕ ਕਿੰਨਿਆਂ ਦੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਆਂ।’
‘ਸਾਧਨਾ ਤੂੰ ਟੁੱਟੇ ਦਿਲ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਕਰਿਆ ਕਰ ਮੈਨੂੰ ਫਿਰ ਗੁੱਸਾ ਆਉਂਦਾ।’
‘ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਬੜਾ ਆਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ।’
‘ਨਹੀਂ-ਨਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਵੀ ਆਉਂਦਾ

ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਈ ਆ ਕਿ ਨਹੀਂ ਪਤਾ?’
‘ਹਾਂ ਪਰ ਗੁੱਸਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇ ਪਿਆਰ ਘੱਟ।’
‘ਨਹੀਂ ਯਾਰ ਹੁਣ ਸਾਰਾ ਪਿਆਰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖ ਲਿਆ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਣਾ ਬੱਸ ਵਿਆਹ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਆ ਮੇਰਾ।’
‘ਫਿਰ ਤਾਂ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ।’
‘ਸ਼ੁਕਰੀਆ। ਤੇਰਾ ਦਿਲ ਨੀ ਕੀਤਾ ਵਿਆਹ ਨੂੰ?’
‘ਸਾਡੇ ਧੰਦੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਰੋਜ਼ ਸਾਡੇ ਵਿਆਹ ਹੁੰਦੇ ਆ।’
‘ਬੋਲੇ ਫਿਰ ਤਾਂ ਤੂੰ ਸੁਹਾਗਣ ਆ ਕਿ ਨਹੀਂ?’
‘ਹਾ-ਹਾ-ਹਾ ਨਾ ਸੁਹਾਗਣ, ਨਾ ਵਿਧਵਾ, ਨਾ ਕੁਆਰੀ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ।’
‘ਇਹ ਵੀ ਅਜੀਬ ਪਹੇਲੀ ਆ ਫਿਰ ਤੂੰ ਹੈਂ ਕੀ?’
‘ਬਸ ਪਹੇਲੀ ਹੀ ਸਮਝ ਲੈ’ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤਕ ਕੋਈ ਮਰਦ ਸੁਲਝਾ ਨੀ ਸਕਿਆ।’
‘ਹਾ-ਹਾ ਓਕੇ ਚਲ ਜਾਂਦੀ ਵਾਰੀ ਦਾ ਪੈਂਗ ਤਾਂ ਪਿਲਾਏ ਇੱਕ।’
-ਰੋਹਿਤ

ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਕੋਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਸਾਇਬਰ ਜਗਤ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਔਰਤਾਂ ਖਿਲਾਫ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮਈ 2021 ‘ਚ ‘ਲਿਬਰਲ ਡੋਜ਼’ ਨਾਂ ਦੇ ਯੂਟਿਊਬ ਅਕਾਊਂਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਫਰਜ਼ੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੁਸਲਿਮ ਪਿਛੋਕੜ ਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਛੇਤਛੇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਸਮਤ ਆਰਾ ਇਕ ਖੋਜੀ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਸਾਇਮਾ ਇਕ ਰੇਡੀਓ ਜੋਕੀ, ਅਤੇ ਸਵਰਾ

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਾਸੂਮੀਅਤ, ਕੋਮਲਤਾ, ਸਾਫ਼ਗੋਈ ਅਤੇ ਪਾਕੀਜ਼ਗੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਚਲੇ ਗਏ ਹਾਂ। ਸਾਡੀਆਂ ਸੁਰਾਹਤਾਂ ਵਿਚਲਾ ਭੋਲਾਪਣ, ਬੋਲਾਂ ਵਿਚਲਾ ਸੱਚ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚਲੀ ਸਾਦਗੀ ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਦੁੱਖ ਅੰਦਰ ਪੀਏ ਹਾਂ ਪਰ ਬਾਹਰੋਂ ਹੱਸਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਮਹਿਫਲਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ। ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਕੋਲ ਕੋਲ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰਮ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਭਰਮ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਬਾਹਰੋਂ ਹੱਸਦਿਆਂ ਵੀ ਅੰਦਰੋਂ ਰੋਂਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨੂੰ ਨੈਣਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ੀਰਨਾ, ਹੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਹਿੱਕ ਵਿਚ ਜਜ਼ਬ ਕਰਨਾ, ਆਪਣੀ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹੀ ਪੀਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜਖ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਛੱਡਣਾ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਏ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਤਮੀਜ਼ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਲ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਭੁੱਲ ਹੀ ਗਿਆ ਇਕ ਬੱਟਾ ਤਿੰਨ ਕੱਪ ਚਾਹ ਪੀਣੀ। ਖੂਹ ਦੇ ਚੁੱਬੜੇ 'ਤੇ ਬਹਿ ਕੇ ਇਕ ਹੀ ਗਲਾਸ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣੀ ਤੇ ਲਲਕਾਰੇ ਮਾਰਨੇ। ਚੀਕ ਬੁੱਲਬੁੱਲੀ ਮਾਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੌਂਸਲਦਾ। ਅੱਧੀ-ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੀਕ ਯਾਰਾਂ ਦੀ ਢਾਈ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬੇਫ਼ੋਡ, ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਅਤੇ ਬੇਲਾਗਤਾ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਦੀ ਬਹੁਰੰਗਤਾ ਨੂੰ ਖਾਖ਼ੂਬੀ ਮਾਣਦੇ ਸਾਂ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਦਾ ਸਿਵਾ ਸੇਕਣ ਵਿਚ ਮਸਰੂਫ਼। ਇਕ ਸਿਆਹਤ ਬਦਲੇ ਖੋਤ ਵਿਚ ਮਾਂ-ਜਾਏ ਦੀ ਕਬਰ ਪੁੱਟਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਨਾ-ਸੁਖਾਣਾ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਏ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਜੁ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਨਿੱਜੀ ਮੁਢਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੂਹ-ਏ-ਮਕਸਦ ਬਣਾ ਲਿਆ ਏ। ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਹੜੱਪਣ ਅਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਕੇਰੀ ਭਾਰੂ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਤੀਤ ਯਾਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਅਸੀਂ ਚਿਰੰਜੀਵ ਜਿਉਣ ਦਾ ਭਰਮ ਪਾਲੀ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਚੇਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਹੱਥ ਜ਼ਮੀਂ ਵਿਚ ਸਦਾ ਦੀ ਨੀਂਦਰੇ ਸੌਂ ਜਾਣਾ ਏ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕੁਦਰਤੀ ਹਾਸਾ ਅਤੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਚਿਪਕਾ ਲਈਆਂ ਨੇ ਤਿਉੜੀਆਂ। ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਦਾ ਮੁਲੰਮਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਬਦਲਦੇ ਹਾਂ। ਗੁਰੂਰ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ ਸਾਡੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਨੂੰ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਜੁ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਸੁਪਨਹੀਣ ਦੇ ਦੀਦਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਪਨੇ ਧਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੁਪਨੇ ਖੋਹਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ 'ਚ ਗੂਸੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪੌਡੇ ਬਣਾ ਕੇ ਉਪਰ ਉਠਣ ਦੀ ਰੀਝ ਵਿਚ ਇੰਨੇ ਨੀਵੇਂ ਡਿੱਗ ਪਏ ਹਾਂ ਕਿ ਰਸਾਤਲ ਵਿਚ ਡਿਗਿਆਂ ਵੀ ਇਹ ਵਹਿਮ ਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ।

ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਕ ਅਬਲਾ ਦੀ ਅਜ਼ਮਤ ਨੂੰ ਲੀਰਾਂ-ਲੀਰਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੇ। ਚੌਰਾਹੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਿਤਾਈ ਦੀ ਪੱਤ ਲਾਹੁਣ ਲੱਗਿਆਂ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੀ ਨਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਔਰਤ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਜਨਮ ਲੈ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਬਿਠਾਉਂਦਿਆਂ ਜਾਂ ਜਿਸਮ-ਨਿਲਾਮੀ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੋ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮਨ ਵਿਚ ਪਾਲਦੇ ਹਾਂ?

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦਾ ਚੀਰ-ਹਰਨ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ, ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰ ਮਨ ਵਿਚ ਚੀਸ ਨਹੀਂ ਉਠਦੀ। ਬੱਚੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ, ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਧੋਤੇ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਆਪਣਾ ਜਨਮ ਸਿੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਦਾਸੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਦਾ ਬਾਣਾ ਪਾ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਹਵਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗਿਆਂ ਰਤਾ ਵੀ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਜੇਲੂ ਵਿਚ ਕੈਦੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚੋਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚੋਂ ਪਛਤਾਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਝੁਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਦਾਨਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ

ਡਾ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਵਰਗੀ ਖੁਸ਼ਕੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਾਵਿਕ ਰਵਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੱਚ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇੰਨੇ ਸਹਿਜ ਭਾਅ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਬੜਾ ਸਿਆਣਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੱਚ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਾਵਿਕ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਸ਼ਾਹ-ਅਸਵਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਅੰਤਰੀਵੀ ਨਾਦ ਬਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਵਿਚ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਫਰੋਲਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵਿਹਾਰ, ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਸੋਚ 'ਚ ਆਈ ਤਬਦੀਲੀ 'ਤੇ ਚੇਟ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਜੁ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਚਪੜਾਸੀ ਦੀ ਦਰਦ ਵੇਦਨਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਪੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਦੇ ਆਦਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲਿਆਂ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਸਲੂਟ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਵੀ ਗਵਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਉਗੀ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਆਕੀ। ਗੁਰੂਰ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਲਾਚਾਰੀ ਤੇ ਨੀਵੇਂਪਣ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਰੋਲਦੇ, ਆਪਣੀ ਧੌਸ ਜਮਾਉਣ ਵਿਚ ਸਦਾ ਰੁਚਿਤ ਰਹਿੰਦੇ। ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕਦੇ ਇਸ ਚਪੜਾਸੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਔਕਾਤ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ, ਉਚੇ ਅੰਬਰੀ ਉਡਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਮਨ ਵਿਚ ਪਾਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਡਿੱਗਦਿਆਂ ਧਰਤੀ ਵੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਜੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਨੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਤੋਂ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅੰਬਰ ਵੀ ਲੁਕਾ ਲਿਆ ਏ, ਪੁੱਪ ਵੀ ਅਤੇ ਛਾਂ ਵੀ। ਪੁੰਨਿਆ ਦਾ ਚੰਨ ਵੀ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖਿੱਤੀਆਂ ਵੀ। ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਲੋਅ ਵਿਚ ਅਲਾਣੇ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤਾਰੇ ਗਿਣਦਿਆਂ ਨੀਂਦ ਦੀ ਆਗੋਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਲਾਸ ਵੀ। ਚਾਨਣੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਜਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਨਹਾਉਂਦੀਆਂ ਦੇ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਇਕਮਿਕਤਾ ਵਿਚ ਰੂਹ-ਏ-ਅੰਨੰਦ ਮਾਨਣ ਦਾ ਵਿਸਮਾਦ ਵੀ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ 'ਵਾ ਹੁਮਕਣੀ ਵੀ ਰੋਕ ਲਈ ਏ ਅਤੇ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੀਕ ਚੋਗਿਰਦੇ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਵੀ। ਸੋਚ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਅਸਫ਼ਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਮਨ ਦੇ ਅਸੀਮਤ, ਅਥਾਹ ਅਤੇ ਉਚੇਰੇ ਅੰਬਰਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸੁਪਨ ਉਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਝ ਰੋਕ ਸਕਣਗੇ ਇਹ ਕੋਠੀਆਂ, ਬੰਗਲੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ।

ਅਸੀਂ ਸੱਚੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕ ਕਮੀਣ ਲੱਗਦੇ। ਗੰਦੇ, ਕੋਹੜੇ ਅਤੇ ਮੈਲ ਨਾਲ ਲਿਬੜੇ। ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਗੰਦ ਨੂੰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵਿਚ ਖਿਲਾਰ, ਕੁਝ ਕਬਾੜ ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰ, ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੁੱਚਮ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਰਾਹ-ਦਸੇਰਾ ਸਮਝਣ ਦਾ ਗੁਰ ਜਾਣ ਲਿਆ ਏ। ਆਪਣੀ ਮਾਲੀਨਤਾ ਨੂੰ ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੀ ਗਲੀਜ਼ਤਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਲੋਕ ਦਰਅਸਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰਮ ਇਸ ਲਈ ਪਾਲਦੇ ਨੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬੌਣੇ ਲੋਕ ਸਦਾ ਵੀ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਬੌਣੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿਚ ਉਗੇ ਕੰਡਿਆਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਣ ਵੀ ਅਣਭੋਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਾ ਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਪੇਗੰਬਰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਡਿਆਂ, ਵਾੜਾਂ, ਖੱਡਾਂ, ਖ਼ਾਲਾਂ ਅਤੇ ਖਾਈਆਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਿੱਝ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਡੇ ਲੋਕ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਨੇ।

ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦੇ ਪਾਵੇ ਬਣਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਪਰ ਜੁ ਉਠਣਾ ਸਿੱਖ ਗਏ ਹਾਂ। ਪਾਵੇ ਬਣੇ ਇਹ ਲੋਕ ਸਿਰਫ਼ ਚੀਖ਼ਾਂ, ਕੁਰਲਾਹਟਾਂ, ਸਿਸਕੀਆਂ ਅਤੇ ਵੈਣਾਂ-ਵਿਰਲਾਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਸਾਹ ਵਰੋਲਣ ਜੋਗੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਵੱਡਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਲੋਕ ਕੁਝ ਟੁੱਕਰ, ਪੈਸੇ ਦੀ ਖਣਕਾਰ

ਜਾਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਲੋੜਾਂ-ਬੋਝਾਂ ਦੇ ਮੁਥਾਜ। ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਵਿਡੋਂਤਣ ਨਹੀਂ। ਸਿਰਫ਼ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਦਾ ਆਪਣੇ ਦੁਆਲੇ ਕੱਵਚ ਬਣਾ ਲਿਆ ਏ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨਾਮਾ ਗੁੱਜਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕਦੇ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਤੁਰਦਿਆਂ ਖੁੱਡੇ ਕੰਡੇ ਦੀ ਪੀੜ ਵੀ ਹੰਢਾਈ ਸੀ। ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਫੁੱਟੀਆਂ ਬਿਆਈਆਂ ਦੀ

ਲਣੇ, ਉਚੇ ਦਿਸਹੱਦੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਲਾਲੇਖ ਖੁੱਣ ਲਣੇ, ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਸਰ ਕਰ ਲਈਆਂ ਪਰ ਸਾਡੇ ਹਮਸਫ਼ਰ ਗਵਾਚ ਗਏ। ਕੁਝ ਰਾਹਾਂ ਵਿਚ, ਕੁਝ ਛਾਂਵਾਂ ਵਿਚ, ਕੁਝ ਬਦ-ਦੁਆਵਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਰਨ ਹਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚ। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਭੁੱਲ ਹੀ ਗਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਸਾਥੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਰੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ, ਸਿਹਤਯਾਬੀ, ਸੁਪਨਿਆਂ ਤੇ ਸਫ਼ਲਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਜਾਨਣ ਤੋਂ ਬੇਲਿਹਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦਾ ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਦੇਖੇ ਸਨ। ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਰੱਟਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਪ ਦੇ ਨੰਗੇ ਪਿੰਡੇ ਅਤੇ ਗਲ ਵਿਚ ਪਏ ਪਰਨੇ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਅਸੀਂ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਲੇ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਬੈਠਿਆਂ ਸਾਈਕਲ ਜਾਂ ਪੈਦਲ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕ ਕੀਤੇ-ਮਕੌੜੇ ਲੱਗਦੇ। ਫੁੱਟ-ਪਾਥ 'ਤੇ ਸੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਵੱਡੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ, ਬੇਕਸੂਰ, ਬੱਚੇ-ਹਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਬੇਘਰਿਆਂ ਨੂੰ ਫੁੱਟ ਪਾਥ 'ਤੇ ਸੌਣ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫੁੱਟ ਪਾਥ 'ਤੇ ਕਾਰ ਚੜ੍ਹਾਉਣੀ ਸਾਡਾ ਹੱਕ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਦੀ ਲਿੱਲਕਤੀ, ਅਬਲਾ ਦਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਲਈ ਤਰਲਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਾ ਆਪਣੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਲਈ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕਰਨਾ ਗਵਾਰਾ ਨਹੀਂ। ਸਾਨੂੰ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਗਾਰ ਹੀ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੈ। ਬੰਧੂਆ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ, ਕਾਰਖ਼ਾਨਿਆਂ, ਭੱਠਿਆਂ, ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਹਵੇਲੀਆਂ ਵਿਚ ਨਿਤਾਣਿਆਂ ਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ਕਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਨਿੱਤ ਨਿੱਤ ਮਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ, ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਦਸਤੂਰ ਆ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕਦੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ ਆਈ, ਕਦੋਂ ਨਦਾਨੀ ਆਈ, ਕਦੋਂ ਜਵਾਨੀ ਆਈ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਬੇਗਾਨੀ ਹੋ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਦੀ ਹੋੜ ਵਿਚ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਮਸਲਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਹੋਣਾ ਹੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਬਣ ਗਿਆ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ। ਰੁਤਬੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ

ਸ਼ਬਦ ਜੋਤ

ਡਾ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ
ਫੋਨ: 216-556-2080

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਤ ਕੇ ਕਦੇ ਰਿਆਤ ਕਰਦੇ ਸਾਂ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗੇ 'ਤੇ ਝੁਟੇ ਲੈਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਆਸਰਾ ਲੈਂਦੇ ਸਾਂ। ਮਹਿੰਗੇ ਪ੍ਰਫਿਊਮ ਵਰਤਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਪ ਦੇ ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਵਿਚੋਂ ਮੁਸ਼ਕ ਤਾਂ ਆਉਣਾ ਹੀ ਹੋਇਆ, ਜਿਸਦੀ ਮੁਸ਼ਕ ਤੇ ਸਾਡੀ ਮਹਿੰਗੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਖਰਚਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਸੱਚੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗਏ ਨੇ। ਭੁੱਲ ਗਈਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਚਪਨੀ ਖੇਡਾਂ, ਲੜਾਈਆਂ, ਮਨ-ਮਨਾਈਆਂ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣੇ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਬਸਤਾ ਉਠਾਉਣਾ। ਕਦੇ ਪੂਰਨੇ ਪਾਉਣੇ ਤੇ ਕਦੇ ਲਿਖਾਈ ਕਰਨੀ। ਕਦੇ ਸਵਾਲ ਕੱਢਦਿਆਂ ਕੱਢਦਿਆਂ ਵੱਡੇ ਵੀਰੇ ਦੇ ਗੋਡੇ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਸੌਂ ਜਾਣਾ। ਉਹ ਦਿਨ ਭੁੱਲਣ ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਲੋਕ ਜੁ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਬੀਤੇ ਵਕਤਾਂ ਵਿਚ ਪਰਤਣਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਛੇਸਰਾਂ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਟੁੱਟੀ ਜਿਹੀ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਨਾਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਵਰਗਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀ ਔਕਾਤ ਆ? ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਵਲੋਂ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕਲਮ ਘੜ ਕੇ ਦੇਣੀ, ਪੂਰਨੇ ਪਾਉਣੇ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਲਿਖਤ ਦੇ ਨਿਖਾਰ ਲਈ ਜੀਅ ਤੋੜ ਕੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ। ਉਸਨੂੰ ਤਾਂ ਬੜਾ ਫਖਰ ਸੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਗਿਰਦ 'ਤੇ। ਪਰ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਉਹ ਮਾਸਟਰ ਹੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਜੋ ਕਦੇ ਉਸਦਾ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਸੱਚੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡਾ ਸੀਰੀ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਏ ਜੋ ਕਦੇ ਛੱਲੀਆਂ ਭੁੰਨ ਕੇ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਗਾਜ਼ਰਾਂ ਪੁੱਟ ਕੇ ਤੇ ਧੋ ਕੇ ਖਾਣ ਲਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੱਢੇ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅਮਰੂਦ ਤੋੜਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ਕਦੇ ਗੰਨੇ ਦੀ ਪੋਰੀ ਕਰਕੇ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਤੱਤੇ ਗੁਝ ਨੂੰ ਪੱਤੇ 'ਤੇ ਪਾ ਕੇ ਖਾਣ ਲਈ ਦਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਨੌਕਰਾਂ-ਚਾਕਰਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਕਦ ਯਾਦ ਰੱਖਦੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸੀਰੀ ਨਾਲ ਬਿਤਾਈ ਅਪਣੱਤ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਸੰਗ ਜਿਉਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਾਠ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀ, ਦਰਿਆਇਲੀ ਤੇ ਦਗੋਬਾਜ਼ੀ, ਦਰਦ ਤੇ ਦਵਾ ਅਤੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਬਦਲ ਗਈ ਏ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਅਤੇ ਤਦਬੀਰਾਂ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਕਾਹਲੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਨਗੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਰੂਰਤਾ ਭਰੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹਾਂ।

ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਯਾਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਦਿਲਲੋਗੀ ਕਰਨਾ, ਦਿਲਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ, ਦਿਲਰਬਾ ਦੀ ਕੋਸੀ ਕੋਸੀ ਪੁੱਪ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਠਰੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੇਕਣਾ, ਪਿਆਰੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾ ਕੇ ਝਾਕਣਾ। ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਰੀਆਂ ਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਮੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੰਘਾਲਣਾ। ਸੱਜਣਾਂ ਨਾਲ ਰਾਤ ਨੂੰ ਚਾਨਣੀ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਮਾਰਨਾ ਅਤੇ ਚਮਕਦੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮਹਿਫਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ। ਅੰਬਰ ਨੂੰ ਕਲਾਣੇ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਹੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰਨਾ। ਮਿੰਨਤੇ ਬੋਲਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਚਾਸ਼ਣੀ ਵਿਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਲਬਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲੱਜ਼ੀਜ਼ਤਾ ਵਿਚ ਜੀਵਨ-ਅਨੰਦਤਾ ਦਾ ਰਾਗ ਅਲਪਣਾ। ਮਿੱਤਰ-ਪਿਆਰਿਆਂ ਸੰਗ ਲਿਪਟਣਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨੀ ਪੱਤਝੜ ਵਿਚ ਬਹਾਰਾਂ ਦੀ ਦਸਤਕ ਬਨਣਾ।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਹੋ?

XPressCargo

Tel.: 317-426-5410

Ext. 2001 & 2403

100% ਓਨਰ ਆਪਰੇਟਰ ਕੰਪਨੀ

Pay Every Week

Pay Single 60 Cent + Team 70 Cent

100% OWNER OPERATOR COMPANY

**IN TO MI BACK TO IN OR IN TO OH TO LOUISVILLE
KY/BOWLING KY BACK TO IN (EVERYDAY HOME)**

**ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪੱਕੇ ਰੀਫਰ ਅਤੇ ਡਰਾਈ ਵੈਨ ਦੇ ਲੋਡ
ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਡ Same Location ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।**

- ਫਿਊਲ ਐਡਵਾਂਸ ਤੇ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ
- ਸਾਰੇ ਲੰਪਰ ਫੀਸ ਕੰਪਨੀ ਪੇ ਕਰੇਗੀ ।
- ਟਰੱਕ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪਲੇਟ
- ਟਰੱਕ ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਡੈਮੋਜ ਇੰਸੂਰੈਂਸ
- ਟਰੱਕ ਅਤੇ ਟਰੇਲਰ ਰੈਂਟਲ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਟਾਇਰਾਂ ਅਤੇ Oil Change ਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡਿਸਕਾਉਂਟ

ਅਸੀਂ ਵੇਅਰ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਲੋਡ ਸਟੈਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

CA >> IN, OH, KY, PA, MD, VA
IN >> KS, TN, WI, MI, KY, IL, GA

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੱਕ ਪੱਕੇ ਲੋਡ ਹਨ

ਅਸੀਂ 2016 ਅਤੇ 2017 ਦੇ USED ਟਰੱਕ ਵੀ ਸੇਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Hiring Owner Operators and Drivers

ਸਾਡੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕਮਰਸ਼ੀਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ।

2330 Enterprise Park Dr., Indianapolis, IN 46218

Online Application @ www.xpresscargoinc.com

ਸਿੰਗਲ ਅਤੇ ਟੀਮ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋਡ ਹੈ
ਵੀਕਲੀ ਹੋਮ

ਵੇਅਰ ਹਾਊਸ ਅਤੇ 24/7 ਘੰਟੇ ਰਿਪੋਅਰ ਸ਼ਾਪ ਖੁੱਲੀ ਹੈ

ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਨਫਰਤੀ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੋੜਵੀਂ ਨਫਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ 'ਕਾਲਾ ਮੁੰਡਾ'

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਵਲਕਾਰ, ਕਵੀ ਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਰਿਚਰਡ ਰਾਈਟ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ 'ਕਾਲਾ ਮੁੰਡਾ' ਦਾ ਸ਼ੁਮਾਰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਕ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਰੰਭਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰਦੇ ਰਹੇ ਨਸਲਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਫਰਤੀ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ,

ਲੇਖਕ - ਰਿਚਰਡ ਰਾਈਟ
ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ: ਕੇ.ਐਲ. ਗਰਗ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲੇ ਜਾ ਨਿੰਗਰ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਗਭਗ ਖੋਹੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਲੀ ਨਸਲ ਦਾ ਨੀਂਗਰੋਂ ਆਪਣੀ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਲੇਖਕ ਰਿਚਰਡ ਨੇ ਇਸ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸੁਰਤ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਜੁਆਨੀ ਤੱਕ ਸਹਿਣ ਕੀਤੇ ਨਸਲੀ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਭੋਗੇ ਗਏ ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੇ ਯਥਾਰਥ ਨੂੰ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲਮਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ ਵਿਚਲੇ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਲੇਖਕ ਰਿਚਰਡ ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਕਾਲੀ ਰੰਗਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਤੰਕ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਯਥਾਰਥ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਦਿਆਂ ਵੀ ਸਮੂਹ ਕਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਯਥਾਰਥ ਨੂੰ ਰੂਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਅਭੋਲ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ 'ਕੀ ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਿਉਂ?' ਨੂੰ ਜਾਣਣ ਦੀ ਜਗਿਆਸਾ ਰਿਚਰਡ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਕਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬੋਝਾ ਵੱਖਰਾ ਕਰਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਬਾਲ ਉਮਰ ਇਸ ਜਗਿਆਸਾ ਨੂੰ ਸਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਸਦੇ ਕੁਝ ਕਰ ਗੁਜਰਣ ਦੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦੀ ਝਲਕ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਕਾਲੇ ਵਰਗ ਦੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਭੁੱਖਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਤੇ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਿਰਿਆਂ

'ਕਾਲਾ ਮੁੰਡਾ' ਉਘੇ ਅਮਰੀਕੀ ਲਿਖਾਰੀ ਰਿਚਰਡ ਰਾਈਟ (4 ਸਤੰਬਰ 1908-28 ਨਵੰਬਰ 1960) ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ 'ਬਲੈਕ ਬੁਆਇ' ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਰਿਚਰਡ ਨੇ ਇਹ ਕਿਤਾਬ 1943 ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ 1945 ਵਿਚ ਛਪਵਾਈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਕਤ ਉਹ ਸਿਰਫ 35 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਸੀ। ਉਂਝ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣਾ ਨਾਵਲ 'ਨੇਟਿਵ ਬੁਆਇ' (1940) ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪੈਂਠ ਬਣਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। 'ਬਲੈਕ ਬੁਆਇ' ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬੇਹੱਦ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਰ ਬੇਵਸੀ ਨੂੰ ਬਹਾਰ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਸਫਰ ਰੂਹ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਦੇ ਘੋਰ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਰ ਮਾਰ ਕੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਮਝੌਤੇ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਅਵਚੇਤਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਭੱਜ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਆਣਚਾਹੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਦੀ ਅਮਾਨਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਉਸਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬੇ-ਚੈਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪੇਟ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਅਕਸਰ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਉਹ ਔਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗਦਾ।

ਨਿਰਾਸ਼ ਤੇ ਬੇਵਸ ਹੋਏ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਰੱਬ ਤੇ ਧਰਮ 'ਤੇ ਏਨੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਰੱਬੀ ਰਹਿਮਤ ਵਿਚ ਹੀ ਵਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਰਿਚਰਡ ਦਾ ਨਾਨਕਾ ਘਰ ਵੀ ਚਰਚ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਗਹਿਰੀ ਆਸਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਨਾਨੀ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਉਸ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਸਥਾ, ਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਇਕ

ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਹਾਕਰ ਬਣਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਖਬਾਰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰੰਗਭੇਦ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਹੀ ਪੱਖ ਪੂਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਜਾਗਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਇਹ ਨਵਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਬਾਲ ਮਨ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਬਣਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸੁਪਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸੰਭਵ ਹੀ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਸਾਂਝ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਤੇ ਮਾਸੀ ਐਡੀ ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ ਬਣਾਏ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਥਿੜਕਦਾ ਨਹੀਂ।

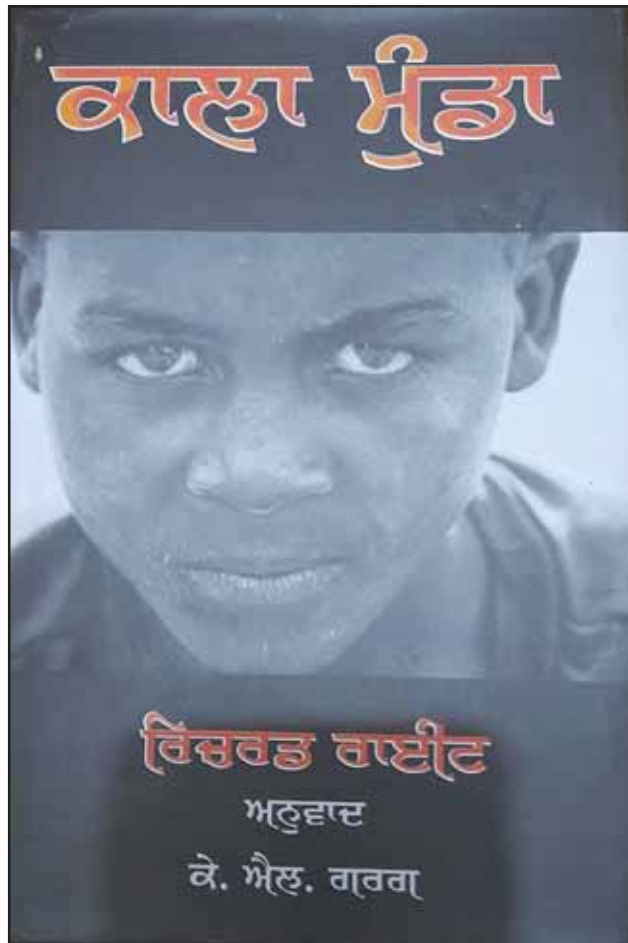
ਰਿਚਰਡ ਨਸਲੀ ਰੰਗਭੇਦ ਸਬੰਧੀ ਉਦਾਰ ਨੀਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉਤਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੈਮਸਿਫ ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਠਹਿਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਿਨ ਮੌਸ ਤੇ ਉਸਦੀ ਬੇਟੀ ਬੈਸ ਦਾ ਮਾਨਵੀ ਵਤੀਰਾ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇਪਣ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਮੌਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੀ ਬੇਟੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਸਦੇ ਮਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਵੀ ਬਣ ਜਾਵੇ ਪਰ ਉਸ ਅੰਦਰਲੀ ਗੈਰਤ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਉਹ ਬੈਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਸਕਦੇ ਰਿਸਤੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਵੀਂ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਹੀ

ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੰਜ਼ਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲਿਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਪਾਠਕ ਬਣਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਲੇਖਕ ਬਣ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਪੱਖੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਭੁੱਖ ਤੇ ਦੁੱਖ ਕੱਟ ਕੇ ਜੋੜੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਆਖਿਰ ਉਹ ਉਤਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਸ ਯਾਤਰਾ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਬੰਧੀ ਨਵੀਂ ਆਸ ਜਗਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਨਾਵਲ ਗੋਰੀ ਨਸਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਲੀ ਨਸਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨਫਰਤ ਦੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸ਼ਿਦਤ-ਬਿਆਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕੀ ਮਨ ਉਸ ਨਫਰਤ ਖਿਲਾਫ ਮੋੜਵੀਂ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਆਪਣੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤਿਪਤੀ ਜਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਕਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਕੁੱਕੜਾਂ ਵਾਗ ਲੜਾਉਣ, ਜਾਨ ਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ, ਇਕ ਚੁਆਨੀ ਬਦਲੇ ਗੋਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤੜਾਂ ਤੇ ਠੁੱਡਾ ਮਾਰਨ ਜਾਂ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਕਰਨ ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਚਲਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਰੰਗ-ਭੇਦ ਦੇ ਗੈਰ ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਘੇ ਗਲਪਕਾਰ ਤੇ ਅਨੁਵਾਦਕ ਕੇ. ਐਲ. ਗਰਗ ਵੱਲੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਸ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਅਨੁਵਾਦ ਬਹੁਤ ਸੁਚੱਜਾ ਹੈ। ਪਾਠਕ ਇਸਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੀ ਲਿਖੀ ਕਿਸੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਾਂਗ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਮਾਲ ਦੀ ਪਕੜ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗਰਗ ਆਪਣੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ ਦਾ ਚੰਗਾ ਸਿੱਕਾ ਜਮਾਉਣ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦਿਲਚਸਪ ਗਲਪੀ ਰਚਨਾ ਜਿਹਾ ਕਹਾਣੀ ਰਸ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਪਾਠ ਬਹੁਤ ਸਹਿਜਤਾ ਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 304 ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ 600 ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਦੀ ਇਸ ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ ਨੂੰ ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਛਾਪਿਆ ਹੈ।

-ਨਿਰੰਜਨ ਬੋਰਾ
ਫੋਨ: 89682-82700

ਦਲ ਬਦਲੂ ਉਰਫ ਡੱਡੂਆਂ ਦੀ ਪੰਸੇਰੀ

ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤਾਂ ਨੇ ਦੇਖੇ ਸ਼ਰਮ ਲਾਹੀ, ਮਾਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ ਬਾਂਦਰ ਟਪੂਸੀਆਂ ਜੀ। ਕਦੇ ਟਾਹਲੀ ਉਤੇ ਕਦੇ ਬੋਹੜ ਉਤੇ, ਢੀਠਪੁਣੇ ਦੀਆਂ ਦਿਖਾਉਣ ਖਲੂਸੀਆਂ ਜੀ।

ਰੰਗ ਬਦਲਦੇ ਨੇ ਵਾਂਗ ਗਿਰਗਿਟਾਂ ਦੇ, ਪਹਿਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਕਰਨ ਜਾਮੂਸੀਆਂ ਜੀ। ਦੂਸਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਘਰ ਵਾਪਸੀ, ਸਦਾਚਾਰ ਦੀਆਂ ਖਿਲੀਆਂ ਨਾ ਮਹਿਸੂਸੀਆਂ ਜੀ।

ਕੁਰਸੀ ਮੋਹ ਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜਾਵੇ ਛੱਡਿਆ, ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਵੇਚ ਦੇਣ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਜ਼ਮੀਰਾਂ ਜੀ। ਹਰ ਚੋਣ ਵਿਚ ਬਣਦੇ ਬਰਸਾਤੀ ਡੱਡੂ, ਆਖੇ ਬਦਲ ਦਿਆਂਗੇ

ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਤਕਦੀਰਾਂ ਜੀ। ਰਾਮ ਲੀਲਾ ਵਾਂਗੂੰ ਫਿਰ ਸੁਆਂਗ ਰਚ ਕੇ, ਕਰਦੇ ਜਲਸਿਆਂ 'ਚ ਝੱਗੇ ਪਾਤ ਤਕਦੀਰਾਂ ਜੀ। ਅੰਦਰੋਗਤੀ ਜ਼ਮੀਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਵੱਟ ਕੇ, ਲੁਭਾਉਂਦੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਫਿਰ ਦੱਸ ਤਦਬੀਰਾਂ ਜੀ।

ਨਾ ਕਰਿਉ ਭਰੋਸਾ ਦਲ ਬਦਲੂਆਂ 'ਤੇ, ਤੇਰਾ ਬੋਝਾ ਡੋਬ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦ ਦਾ ਤਾਰਨਾ ਜੀ। ਗਾਂਢੇ ਸਾਂਢੇ ਲਾਉਣੇ ਫਿਰ ਭੁੱਲ ਵਾਅਦੇ, ਭਵਿੱਖ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਿਰਫ ਸੰਵਾਰਨਾ ਜੀ।

ਜੇ ਜਿੱਤ ਵੀ ਗਈ ਡੱਡੂਆਂ ਦੀ ਪੰਸੇਰੀ, ਲੈ ਝੰਡੀ ਵਾਲੀ ਕਾਰ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿੱਤ ਵੰਗਾਰਨਾ ਜੀ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੱਖੀਂ ਪਾ ਕੇ ਘੱਟਾ, ਕਰਕੇ ਮਿੰਨਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਫੇਰ ਵੋਟ ਪੁਕਾਰਨਾ ਜੀ।

-ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ 'ਠੂਰਪੁਰੀ'

ਸਿਆਸੀ ਗਮਲਾ

ਸੁੰਦਰ ਸੋਹਣਾ ਪਾ ਕੇ ਗਮਲਾ, ਪਿਆਰਾ ਬੂਟਾ ਲਾਇਆ ਮੈਂ। ਨੋਟਾਂ ਬਦਲੇ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ, ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਵਣਜ ਕਮਾਇਆ ਮੈਂ। ਹੱਥ ਕੁਹਾੜਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ, ਪੈਰੀਂ ਆਪ ਚਲਾਇਆ ਮੈਂ।

ਉੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ ਲਕਸ਼ ਜੋ ਮੇਰਾ, ਭੰਗ ਦੇ ਭਾਅ ਵਿਕਾਇਆ ਮੈਂ। ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣਾ ਬੋਦਾ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੱਥ ਫੜਾਇਆ ਮੈਂ। ਦਾਰੂ ਸਿੱਕੇ ਲਾਲਚ ਬਦਲੇ, ਚਰਿੱਤਰ ਈਮਾਨ ਗਵਾਇਆ ਮੈਂ।

ਸੁਹਿਰਦ ਰਾਜਾ ਲੱਭਣ ਖਾਤਰ, ਅਵੈਧ ਪਥ ਅਪਨਾਇਆ ਮੈਂ। ਮਤਦਾਨ ਭਰ ਕੇ ਬਕਸੇ ਅੰਦਰ,

ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਸ਼ਾਸਕ ਇੱਕ ਬਣਾਇਆ ਮੈਂ। ਸਮਰੱਥਾ ਵੇਖੀ ਪਰਖੀ ਨਾ, ਮੂੰਹ ਮੁਲਾਹਜ਼ਾ ਭਗਤਾਇਆ ਮੈਂ।

ਜਨਤਾ ਦੇ ਗਲ ਫੰਦਾ ਬਣਿਆ, ਜੋ ਰੱਸਾ ਆਪ ਵਟਾਇਆ ਮੈਂ। ਸਿਰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਵਾਛੜ ਪੈਗੀ, ਉਲਟਾ ਕਸ਼ਟ ਉਠਾਇਆ ਮੈਂ। ਰੰਗਿਆ ਗਿੱਦੜ ਵਿਆਂਕਣ ਲੱਗਾ, ਗੱਦੀ ਜਦ ਬਿਠਾਇਆ ਮੈਂ। ਗਿਰਗਿਟ ਵਾਂਗ ਬਦਲਿਆ ਛੇਤੀ, ਪਰਦਾ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਲਾਹਿਆ ਮੈਂ।

ਕੈਂਸਰ ਵਾਂਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਖਾਏ, ਸਿਤਮ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਢਾਇਆ ਮੈਂ। ਲਾਰੇ ਲਾ ਕੇ ਡੰਗ ਟਪਾਵੇ, ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਮੀਂਹ ਵਰਸਾਇਆ ਮੈਂ। ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸਿਫਰ ਤੋਂ ਬੱਲੇ, ਸਿਆਸੀ ਹੁਕਮ ਵਜਾਇਆ ਮੈਂ। ਚੱਜ ਆਚਾਰ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ ਉਣਾ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤੰਤਰ ਪ੍ਰਨਾਇਆ ਮੈਂ। ਚਿੱਟੇ ਭੁੱਖੇ ਹਾਥੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਫਿਰਦੇ, ਬਗੀਚਾ ਮੁਫਤ ਲੁਟਾਇਆ ਮੈਂ।

ਚੌਂਕੇ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਾਂ ਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ,

ਕੂਕਰ ਕੋਲ ਬਿਠਾਇਆ ਮੈਂ। ਅੱਖਾਂ ਵਿਖਾਵੇ, ਫੰਨੂ ਫੈਲਾਏ, ਖੜੱਪੇ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਇਆ ਮੈਂ। ਤੂੰ ਕੌਣ ਤੇ ਮੈਂ ਕੌਣ ਫਿਰ, ਮਗਰੋਂ ਬੜਾ ਪਛੁਤਾਇਆ ਮੈਂ। ਪੰਨੂ ਨਾ ਉਸ ਰਾਹੇ ਤੁਰ ਜਾਏ, ਜਿਹੜਾ ਓਦੋਂ ਅਪਨਾਇਆ ਮੈਂ।

-ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ

ਹਰ ਪਾਸੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭਾਲਦਾ

ਹਰ ਪਾਸੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭਾਲਦਾ, ਉਹ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਹਾਰ ਭਾਲਦਾ। ਚੋਣ ਮੁਹੱਲੇ ਵਾਲੀ ਜਿੱਤ ਕੇ, ਬੱਤੀ ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਭਾਲਦਾ। ਉੱਠਦਾ ਬਹਿੰਦਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਹੀ ਬਸ ਦੀਦਾਰ-ਏ-ਯਾਰ ਭਾਲਦਾ। ਜਨਤਾ ਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਭਾਲਦਾ। ਪਿਸਟਲ, ਐਟਮ ਦੇ ਯੁੱਗ ਅੰਦਰ, ਇਕ ਯੋਧਾ ਤਲਵਾਰ ਭਾਲਦਾ। ਤੁਣ ਤੁਣ ਸੁਣਿਆਂ ਵੇਲਾ ਹੋਇਆ, ਦਿਲ ਤੁੰਬੇ ਦੀ ਤਾਰ ਭਾਲਦਾ। ਬੁਲਟ ਪਟਾਕੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤੇ ਘੁੰਮਣ ਲਈ ਦਿਲ ਬਾਰ ਭਾਲਦਾ। ਦਿਲ ਕਮਲੇ ਦੀ ਕੀ ਦੱਸਾਂ, ਇਹ ਨੈਣਾਂ ਦੇ ਵਾਰ ਭਾਲਦਾ।

-ਹਰਦੀਪ ਬਿਰਦੀ
ਫੋਨ: 90416-00900

ਮਨਦੀਪ ਰਿੰਪੀ ਦੀਆਂ ਖੇਡ ਕਹਾਣੀਆਂ

ਮਨਦੀਪ ਰਿੰਪੀ ਬਾਲ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਹੋਣਹਾਰ ਲੇਖਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਹਾਣੀਆਂ 'ਚੈਪੀਅਨ' ਤੇ 'ਹੁਣ ਨੀ ਹਾਰਦਾ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ' ਖੇਡ-ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਹੋਰ ਖੇਡ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਆਸ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ 2019 ਤੋਂ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ, ਫਿਰ ਕਹਾਣੀਆਂ। ਉਸ ਦੇ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਨਾਂ 'ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਚੁੱਪ ਸੀ' ਤੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਨਾਂ 'ਚਿੱਟੀ ਦੀ ਖੀਰ' ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਸਾਜ਼ਸਜ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਾਲ ਗੀਤ ਤੇ ਬਾਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ 500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਈਂ ਭੇਜੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ 'ਨੰਨੂ ਉਸਤਾਦ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਬਾਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਡੀਡੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਲੰਧਰ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਿਰਜਣਾਤਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਾਰ ਦੇ 'ਪਰਵਾਜ਼' ਚੈਨਲ 'ਤੇ 34 ਬਾਲ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਇੱਕ ਬਾਲ ਗੀਤ ਅਤੇ 'ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਰੁੱਬਲਾਂ' ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਅੱਠ ਬਾਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ, ਰਸਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਾਲ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਪੰਧਰੂ' ਵਿਚ ਉਹਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਬੰਦੇ ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੂਪਨਗਰ ਵਿਖੇ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1979 ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਰਣਵੀਰ ਕੌਰ ਤੇ ਪਿਤਾ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਠਵੀਂ ਟੈਗੋਰ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ ਤੇ ਦਸਵੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ (ਗਰਲਜ਼) ਰੂਪਨਗਰ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਐਂਡ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ, ਪੋਲੀਟੈਕਨੀਕਲ ਫ਼ਾਰ ਵਿਮੈਨ ਰੂਪਨਗਰ ਤੋਂ ਕੀਤਾ। ਈਟੀਟੀ ਡਾਇਨ ਰੂਪਨਗਰ ਤੋਂ, ਈ.ਏ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ, ਐਮ.ਏ. ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਐਮ.ਏ. ਹਿਸਟਰੀ ਅਤੇ ਬੀਐੱਡ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਡੀਸੀ ਦਫਤਰ ਰੂਪਨਗਰ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਰੂਪਨਗਰ ਹੀ ਰੱਖੀ ਹੈ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੋਹਣੇ-ਸੋਹਣੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਢਕੇ ਤਨ ਦੇਖਦੇ ਤਾਂ ਮੱਲੋ-ਮੱਲੀ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਤਨ 'ਤੇ ਪਏ ਟਾਕੀਆਂ ਲੱਗੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਉਲਝ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ। ਭੁੱਖੀਆਂ ਆਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਪੈਂਦੀ ਤੇ ਮਨ ਮਸੋਸਿਆ ਜਾਂਦਾ।

ਲੇਖਿਕਾ ਮਨਦੀਪ ਰਿੰਪੀ

ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਮੇਰੇ ਪਿਉ ਨਾਲ ਲੜਦੀ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਆਖ ਦਿੰਦੀ, “ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਉੱਧਰ ਦਿਹਾੜੀਆਂ ਲੱਭਣ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਜਾਂਦਾ। ਕਿਉਂ ਤੂੰ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਮਰਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ? ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉੱਜ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਜਾਣਾ।” ਨਿੱਤ ਦੇ ਕਲੋਸ਼ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਮੇਰੇ ਪਿਉ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਉਸ ਸਾਬੀ ਨਾਲ ਦਿਲ ਫਰੋਲ ਹੀ ਲਿਆ। ਉਹਨੇ ਵੀ ਹਾਮੀ ਭਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਦੇਰ ਨਾ

ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਖੇਡ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਖੇਡਿਆ। ਮੈਥੋਂ ਉਮਰ 'ਚ ਘੱਟ ਉਸ ਪਹਿਲਵਾਨ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਗੜਿਆ, ਮਰੋੜਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਬੱਕ-ਟੱਟ ਕੇ ਘਰ ਪਰਤਿਆ।

ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਦੁਖਦੇ ਹੱਡੀ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਥੋਂ ਕਿਤੇ ਛੋਟਾ ਸੀ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਸੋਝ ਨਾਲ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਹਰ ਅੰਗ ਪੀੜ ਨੇ ਮਿੱਧਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਇਹ ਪੀੜ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਪੀੜ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਜਾਪ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਪੀੜ ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਝੱਲੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਿੱਕਾ ਪਹਿਲਵਾਨ ਮੈਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪਟਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਲੋਕ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਹੱਸ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਮੁੜ ਸਟੇਡੀਅਮ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦੁਹਰਾਈ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਪਿਉ ਮੈਨੂੰ ਝਈਆਂ ਲੈ ਕੇ ਪਿਆ, “ਸਾਬੋ ਨਹੀਂ ਪੁੱਗਣੇ ਇਹ ਕੁੱਤੇ ਸ਼ੌਕ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਤੇਰੀ ਲੱਤ-ਬਾਹ ਟੁੱਟ ਗਈ ਤਾਂ ਕੌਣ ਦੇਖੇ? ਸਾਬੋ ਤਾਂ ਦਾਲ-ਰੋਟੀ ਨੀ ਤੁਰਦੀ। ਸੁੱਕੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲਵਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।”

ਪਿਉ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਪਿਉ ਤੜਕੇ ਉੱਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗਦਾ। ਮੇਰੀ ਵੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਮੈਂ ਮਚਲਾ ਹੋਇਆ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰੀ ਪਿਆ ਰਹਿੰਦਾ। ਮੇਰੇ ਪਿਉ ਦੀ ਘਰੋਂ ਪੈਰ ਪੁੱਟਣ ਦੀ ਦੇਰ ਹੁੰਦੀ, ਮੈਂ ਵੀ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਉੱਠ ਪਿਉ ਦੇ ਮਗਰ ਹੀ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ। ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਘੂਕ ਸੁੱਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਮੈਂ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵੱਲ ਦੌੜਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਥੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਤਾਂ ਲੂਗਰੀਆਂ ਉੱਠਦੀਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਉਥੇ ਅਖੌੜੇ ਦੇ ਉਸਤਾਦ ਜੀ ਰੋਜ਼ ਵੇਖਦੇ ਪਰ ਮੇਰੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖਣ ਦੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸਾਗਿਰਦ ਬਣਾ ਲਵੋ। ਉਸਤਾਦ ਜੀ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲੈਂਦੇ ਹੋਣ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਨਿੱਤ ਅਣਦੇਖਿਆ ਕਰ ਛੱਡਦੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੇ ਆਖਣ, “ਆ ਪੁੱਤਰਾ! ਤੂੰ ਵੀ ਆਜਾ। ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਪਹਿਲਵਾਨੀ ਦੇ ਗੁਰ ਸਿਖਾਈਏ।”

ਮੈਂ ਘੁਲਦੇ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇ ਸਾਇਦ ਉਸਤਾਦ ਜੀ ਮੈਨੂੰ। ਮੈਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੁੱਤਿਆਂ-ਸੁੱਤਿਆਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਦਾਅ-ਪੋਚਾਂ ਨਾਲ ਗੁੱਬਮ-ਗੁੱਬੀ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਘੁਲਣ ਲੱਗਦਾ ਤੇ ਉਦੋਂ ਮੇਰੀ 'ਹਾਏ' 'ਹਾਏ' ਕਰਦੇ ਦੀ ਜਾਗ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਜੋਰ ਦੇਣੀ ਕੱਸ ਕੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਲੱਤ ਮਾਰਦਾ। ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਫਿਕਰ ਕਰਦੀ ਪਿਉ ਨੂੰ ਆਖਦੀ, “ਮੁੰਡਾ ਕਿਸੇ ਓਪਰੀ ਕਸਰ 'ਚ ਲੱਗਦੇ, ਕਿਧਰੇ ਝਾੜਾ ਕਰਵਾ ਲਵੋ।” ਮੈਂ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਡਰ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਕਸਰ ਐ। ਮੇਰੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲਵਾਨੀ ਦਾ ਭੂਤ ਸਵਾਰ ਸੀ। ਮੈਂ ਦਿਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਹੇਠ-ਉੱਪਰ ਹੁੰਦਾ ਦਾਅ ਅਜਮਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਵੀ ਜਦੋਂ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਘੁਲਣ ਲੱਗਦਾ।

ਮੈਂ ਅੱਖਿਆਂ-ਸੋਖਿਆਂ ਪੰਜਵੀਂ ਤਾਂ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ ਪਰ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅਖਾੜਿਆਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਮੱਥੇ ਲਾਵਾਂ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਘੁਲਦੇ ਹੋਏ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਮਹਿਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਤਕ ਖਿੱਚ ਲੈ ਜਾਣਾ

ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਾਂ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਖੌੜੇ 'ਚ ਵਤਨਾ ਮੇਰਾ ਸੁਪਨਾ ਸੀ ਤੇ ਸਾਇਦ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ।

ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਪਿਉ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰਾ ਪਿਉ ਇਸੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਚੋਪੜਾ ਦੇ ਘਰ ਮਾਲੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਗਾਂਧੀ ਸਕੂਲ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਨੀਂਦ ਖੋਹ ਲਈ। ਮੈਂ ਸਕੂਲੀ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਤੋਂ ਬਾਗੀ ਹੋ, ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਪਹਿਲਵਾਨੀ 'ਚ ਲਿਖਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਪਿਉ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗੂ ਹੀ ਭੜਕ ਪਿਆ ਪਰ ਪਿਉ ਦੀਆਂ ਝਿੜਕਾਂ ਦਾ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਸੌਂਦਾ-ਜਾਗਦਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਅਖੌੜੇ 'ਚ ਹੀ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਮੈਂ ਸਟੇਡੀਅਮ ਜਾਣਾ ਕਦੇ ਨਾ ਛੱਡਿਆ। ਆਖਰ ਉਸਤਾਦ ਨੇ ਮੇਰੀ ਬਾਂਹ ਫੜ ਹੀ ਲਈ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਠਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਉਹ ਦਿਨ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਦਿਨ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਉਸਤਾਦ ਜੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਨੀਝ ਲਗਾ ਕੇ ਤੱਕਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਫਿਰ ਆਖਣ ਲੱਗੇ, “ਅਖੌੜੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ ਕੇ ਪਹਿਲਵਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖੀ ਜਾਂਦੀ। ਆ, ਅਖੌੜੇ 'ਚ ਆ।” ਉਸਤਾਦ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਰੱਬ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਮੈਂ ਕੁੱਦ ਕੇ ਅਖੌੜੇ 'ਚ ਜਾ ਵੜਿਆ। ਅਖੌੜੇ ਦੀ ਜਿਸ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਮਹਿਕ ਮੈਨੂੰ ਸੌਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੰਦੀ, ਉਸੇ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਲੀਆਂ ਮਹਿਕਦੀਆਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਤਾਦ ਜੀ ਤੋਂ ਸਿੱਖੇ ਦਾਅ-ਪੋਚ ਏਨੀ ਜੁਗਤ ਨਾਲ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਨਾਲਦੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਕਿੱਥੇ ਉਸਤਾਦ ਜੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਗਿਰਦ ਤੇ ਕਿੱਥੇ ਮੈਂ ਨਵਾਂ ਸਿਖਾਂਦਰੂ। ਸਭ ਦੇ ਸਾਹ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਮੈਂ ਅਖੌੜੇ ਦਾਅ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਤਕੜੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਕਰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਤਾਦ ਜੀ ਨੇ ਭੱਜ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਕਲਾਵੇ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਇੰਜ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਪੁਸਤਕ ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਚੁੱਪ ਸੀ ਦਾ ਮੁਖੜਾ

ਸਾਡੇ ਵਰਗਿਆਂ ਤੋਂ ਨੀ ਪੁੱਗਣੇ। ਅਖਾੜਿਆਂ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਰੋਲ ਦੇਣਾ। ਦਿਹਾੜੀਆਂ ਕਰਨ ਜੋਗਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ। ਦੋ ਅੱਖਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਤੇਰਾ ਦਿਮਾਗ ਖੁਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੱਲ੍ਹ ਤੋਂ ਤੇਰਾ ਸਕੂਲ ਜਾਣਾ ਬੰਦ।”

ਮੇਰੇ ਪਿਉ ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਮੈਨੂੰ ਫਾਹੇ ਲਾਉਣ ਵਰਗਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਸੁਫਨਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ! ਹਾਲੇ ਹੁਣੇ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲੱਗੇ ਸਨ ਤੇ ਐਨੀ ਛੇੜੀ ਕਿਵੇਂ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੰਦੇ। ਮੇਰਾ ਪਿਉ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦਿਹਾੜੀ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਲੱਗਿਆ। ਉਹਨੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਮੇਰੀ ਫੀਸ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਝੱਲਣ ਤੋਂ। ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਖੋਹ ਰੱਬਾ ਫੜਾ ਦਿੱਤਾ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਦਿਨ ਸਕੂਲ ਨਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਪੁੱਛਦੇ-ਪੁੱਛਾਉਂਦੇ ਸਵੱਧਤੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆ ਪਹੁੰਚੇ। ਮੇਰਾ ਪਿਉ ਸਾਈਕਲ ਦੇ ਟਾਇਰ 'ਚ ਹਵਾ ਭਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਪੌਦੇ ਟੋਕਰੀ 'ਚ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਉਂਦੇ ਸਾਰ ਮੈਨੂੰ ਸਕੂਲ ਨਾ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ। ਮੈਂ ਕੁੱਝ ਨਾ ਬੋਲ ਸਕਿਆ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇੰਜ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਤੇ ਭਿੰਜੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁੱਝ ਸਮਝਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਪਿਉ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਨੀਝ ਲਾ ਕੇ ਵੇਖਣ ਲੱਗੇ ਤੇ ਮੇਰਾ ਪਿਉ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਆਖਣ ਲੱਗਿਆ, “ਮਾਸਟਰ ਜੀ! ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਪਤਾ ਈ ਐ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਕੀ ਲੁਕਿਆ? ਮੈਂ ਤਾਂ ਦਿਹਾੜੀ-ਦੱਪੇ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਬੋਝੇ ਪਾਲ ਰਿਹਾਂ। ਦੋ ਵਕਤਦੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਤਰਲੇ ਕਰਦਾਂ ਤੇ ਇਹ ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਪੈ ਗਿਆ। ਭਲਾ ਇਹਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲਣਾ ਅਖਾੜਿਆਂ 'ਚੋਂ? ਜੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਸੱਟ-ਫੇਟ ਲੱਗ ਗਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰੂੰ? ਇਹਨੇ ਦੋ ਵਕਤਦੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਜੋਗਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ। ਸਾਡੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪਹਿਲਵਾਨੀ। ਉੱਜ ਵੀ ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ। ਕਿਹਦੇ ਅੱਗੇ ਹੱਥ ਅੱਡਾਂ? ਇਹ ਕਿਹੜਾ 'ਕੱਲਾ ਈ ਐ, ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਜੁਆਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖਣਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਜੁਗਾੜ ਵੀ ਕਰਨਾ। ਤੁਸੀਂ ਸਮਝਾਓ ਇਹਨੂੰ। ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਛੇੜੀ ਸਮਝੁ। ਪੰਜ ਜਮਾਤਾਂ ਜੋ ਪੜ੍ਹ ਗਿਆ, ਅਨਪੜ੍ਹ ਪਿਉ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁਣ ਇਹਦੇ ਕਿੱਥੇ ਪੱਲੇ ਪੈਂਦੀ?”

ਮਾਸਟਰਜੀ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਮੇਰੇ ਪਿਉ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਫੇਰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੇ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿਚ ਆਖਣ ਲੱਗੇ, “ਤੂੰ ਫਿਕਰਨਾ ਕਰ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਇਹ ਤੇਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਮੇਰਾ ਵੀ ਪੁੱਤ ਐ। ਮੈਂ ਆਪੇ ਝੱਲੂ ਇਹਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਖਰਚਾ।”

ਫੇਰ ਪਰਤ ਕੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਆਖਣ ਲੱਗੇ, “ਅੱਜ ਤੋਂ ਤੈਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਮੈਨੂੰ ਆਖੀਂ। ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਨੂੰ ਤੰਗ ਨਾ ਕਰੀਂ।”

ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਹਾਲੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਆਖ ਈ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਮੇਰਾ ਪਿਉ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਂ ਈ ਟੋਕਦੇ-ਟੋਕੇ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਜੇ ਲੱਤ-ਬਾਂਹ ਤੁੜਾ ਬੈਠਾ ਫੇਰ?”

ਮੇਰੇ ਭੋਲੇ ਪਿਉ ਦੇ ਮੌਢੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਨਾ ਭਾਈ! ਘਬਰਾ ਨਾ! ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਹੈਗਾਂ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਮੰਨ ਲੈ ਭਰਾਵਾ ਚੱਲ ਤੋਰ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ।”

ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਆਖਣ ਲੱਗੇ, “ਚੱਲ ਪੁੱਤ! ਚੱਕ ਬਸਤਾ।” ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਮੈਂ ਚਾਅ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਝੱਟ ਦੇਣੀ ਆਪਣਾ ਬੈਗ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਪਾ ਬਿਨਾਂ ਕੁੱਝ ਕਹੋ-ਸੁਣੇ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੇ ਸਕੂਟਰ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਿਆ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਮੈਨੂੰ ਇੰਜ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜਿੱਤ ਲਈ ਹੋਵੇ। ਮੇਰਾ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਰਿਹਾ ਪਰ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਪਿਉ ਦੀਆਂ ਘੁਰਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਗੁੱਸੇ ਦੇ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 30 'ਤੇ)

ਉੱਤਰ ਪਾਸੇ ਢਾਬ ਸੁਣੀਂਦੀ...

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਢਲਾਣ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਸਰਵਰਪੁਰ ਤੇ ਬੌਧੇ ਵੱਲੋਂ ਸਤਲੁਜ ਦੀ ਇਕ ਬਰਸਾਤੀ ਧਾਰਾ ਇਧਰ ਨੂੰ ਵਗਦੀ। ਟਿੱਬਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਉਂਦਾ ਪਾਣੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਅ ਆਖਦੇ, ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਆ ਵਤਰਾ, ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਛੋਟੇ ਨੇ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 40 ਏਕੜ ਵਿਸ਼ਾਲ ਟੋਭਾ ਛੱਡਿਆ ਹੋਵੇ। ਸੱਤਰਵਿਆਂ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਹਰ ਗਰਮੀ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਟੋਭਾ ਲਗਭਗ ਸੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ, ਪੇਤਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਗਾਰਾ ਕੱਢਦੇ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਘਾਣੀ ਮਿੱਧਦੇ। ਬਾਰੀਕ ਤੂੜੀ ਮਿਲਾ ਕੇ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਿਲਿੰਗ
ਫੋਨ: +91-82849-09596

ਖੂਬ ਮਿਧਾਈ ਕਰਦੇ। ਸਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਘਰ ਢੋਂਹਦੇ। ਆਪਣੇ ਕੱਚੇ ਬਨੇਰੇ ਤੇ ਮਕਾਨ ਲਿੱਪਦੇ। ਇਹ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਔਖਾ ਕਾਰਜ ਸੀ ਜੋ ਹਰ ਨੂੰ ਹੀ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਏਨਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੀਂਹ ਪੈਂਦੇ ਵਿਚ ਕੋਠੇ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਗਲੀਆਂ ਮੁੰਦਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ। ਲੋਕ ਗੀਤ ਬਣਿਆ ਸੀ:
ਜਿੱਥੇ ਲਿੱਪਣੇ ਨਾ ਪੈਣ ਬਨੇਰੇ
ਪੱਕਾ ਘਰ ਟੋਲੀਂ ਬਾਬਲਾ
ਟੋਭੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਤਰੇਤਾਂ ਫਟਦੀਆਂ ਤਾਂ ਲੋਕ ਡਲੇ ਜਾਂ ਢੀਮਾਂ ਪੁੱਟ ਕੇ ਰੇਤਲੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਤਾਸੀਰ ਬਦਲਦੇ, ਮਾਰੂ ਤੋਂ ਉਪਜਾਊ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਘੜ ਕੇ ਪੱਧਰ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਗਾਰੇ ਵਿਚ ਚਿਣਦੇ, ਮਕਾਨ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਉਸਾਰ ਲੈਂਦੇ। ਸੋ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਕਾਨ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਟੋਭੇ ਵਿਚੋਂ ਬਣੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਾਰਾ ਮੀਂਹ ਨਾਲ ਉਤਰ ਕੇ ਮੁੜ ਟੋਭੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ ਟੋਭਾ ਪੁੱਟਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ। ਮੇਲਿਆਂ ਉੱਤੇ 'ਮਿਟੀ ਕੱਢਣ' ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਵੀ ਇਹ ਸੀ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਨੂੰ ਡੁੰਘਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਪੁੱਟ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜ੍ਹੇ ਦਰਖਤਾਂ ਦੁਆਲੇ ਲਗਾਉਣੀ।

ਗੰਦਾ ਕਰਨਾ ਪਾਪ ਸਮਝਦੇ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਛੋਟੀ ਛੱਪੜੀ ਵਿਚ ਗੰਦ ਪੈਣ ਨਾਲ ਕੂਰੇ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਫੈਦ ਸੁੰਡ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ, ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੋਹੀ ਬੀਆਬਾਨ ਵਿਚ ਡੰਗਰ ਚਰਾਉਂਦੇ ਪਾਲੀ, ਉਸ ਛੱਪੜੀ ਵਿਚ ਦੁਪੱਟਾ ਵਿਛਾਉਂਦੇ, ਮੂਧੇ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਕੱਪੜੇ ਉੱਤੇ ਮੂੰਹ ਰੱਖ ਕੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮਝਦੇ, ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਉਂਦੇ।

ਇਸ ਵੱਡੇ ਟੋਭੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕਰ ਕੇ ਵਡਾਰੂਆਂ ਨੇ ਇਕ ਤਲਾਬ ਵੱਖਰਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਬਰੋਟੇ ਪਿੱਪਲ ਅੰਬ ਜਾਮਣਾਂ ਨੇ ਹਨੇਰਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਾਵੇ ਕੇਹਰੂ ਦੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਜਾਮਣਾਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦੇ ਤੁਕ ਕੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀਆਂ ਜਿੱਥੋਂ ਬਰਸਾਤ ਵਿਚ ਮੱਝਾਂ ਨਹਾਉਂਦੇ ਜਵਾਕ ਜਾਮਣਾਂ ਖਾਂਦੇ, ਡੰਡ ਪਲਾਘਤਾ ਖੇਡਦੇ। ਕੂਕਿਆਂ ਦੇ ਅੰਬ ਵੀ ਬੜੇ ਭਾਰੀ ਸਨ।

ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਏਨਾ ਨਿਰਮਲ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕੰਢੇ ਖੜ੍ਹੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਸੀਸੇ ਵਾਂਗ ਮੂੰਹ ਦਿਸਦਾ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਮੱਛੀ ਮੋਟਰਾਂ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਆਮਦ ਏਨੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਦਰਸ਼ਨੀ ਟੋਭਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁੱਕਦਾ। ਗੰਧਲਿਆ ਪਾਣੀ ਬਦਬੂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਸ਼ਾਇਰ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਸੇਹ' ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਗੋਲਣਯੋਗ ਹੈ:
ਜਲ ਨਿਰਮਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੇ ਢਾਬ ਦਾ
ਹੁਣ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਆਬ ਦਾ।
ਇਸ ਢਾਬ ਕੰਢੇ ਤਿੰਨ ਵਿਰਕਤ ਬਾਬੇ
ਵਿਚਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਵਾ ਕੇਹਰੂ, ਬਾਬਾ ਬੱਗੂ ਤੇ
ਬੋਅਲੀ ਗੁੱਜਰ। ਬਾਵਾ ਕੇਹਰੂ ਭਗਵੇਂ ਬਸਤਰ
ਪਹਿਨਦਾ। ਨੇੜੇ ਹੀ ਲਗਾਈ ਆਪਣੀ ਫੁਲਵਾੜੀ
ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਭਗਵਤ ਪੁਰਾਣ, ਮਹਾਂਭਾਰਤ
ਪੜ੍ਹਦਾ। ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਅੱਤ ਲੱਗਦੀ ਤਾਂ ਉਹ

ਚੀਗਲੀ ਨਾਲ ਟੋਭੇ ਵਿਚੋਂ ਡੱਲ ਮਾਰ ਕੇ ਬਾੜੀ ਸਿੰਜਦਾ। ਉਸ ਬਾੜੀ ਵਿਚੋਂ ਚਮੇਲੀ ਦੀ ਵਾਸ਼ਨਾ ਆਉਂਦੀ। ਬਰਸਾਤ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਅੰਬ ਪੱਕਦੇ ਰਸਦੇ ਤਾਂ ਅੰਬਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾੜ੍ਹ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਬਦਾਮੀ ਰੰਗ ਦੇ ਮੋਟੇ ਕਾਬਲੀ ਨਸ਼ੂਹਤੇ ਵੀ ਮਹਿਕਾਂ ਛੱਡਦੇ, ਬਹੁਤ ਮਿੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੋਤਨ ਦੀ ਸਭ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੁੰਦੀ। ਪਰ ਵਾੜ ਕੀਤੀ ਵਾੜੀ ਵਿਚੋਂ ਫਲ ਤੋਤਨਾ ਜਾਂ ਅੰਦਰ ਵਤਨਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮਨਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਹਾਣੀ 'ਸੈਲਫਿਸ਼ ਜੈੱਟ' ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਹੈੱਟ ਵੱਲੋਂ ਪੱਕੀ ਪਾਬੰਦੀ ਸੀ।

ਮੇਰਾ ਮੁਕਲਾਵਾ

(ਪਿੰਡਲੇ ਸਭੇ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਨੂੰ ਛੋੜੀ ਜਵਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਦਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗਿਰੀਆਂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਭਿਉਂ ਕੇ ਸਵੇਰੇ ਛਿੱਲੜ ਲਾਹ ਕੇ ਸੁਟ ਦਿਓ ਤੇ ਗਿਰੀਆਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਕੁੱਟ ਕੇ ਵਿਚ ਮਖਣੀ ਤੇ ਖੰਡ ਮਿਲਾ ਕੇ ਖਵਾਇਆ ਕਰੋ। ਰੋਜ਼ ਦੀ ਸੌ ਗਿਰੀ ਖਵਾਓ, ਵੇਖੋ ਫਿਰ ਮੁੰਡਾ ਕਿਵੇਂ ਜਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਖਰੀ ਖੁਰਾਕ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਸਵਾਦ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਮੈਂ ਦੂਜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਰਾਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਸਿਹਤ ਨੇ ਦਿਨ ਦੂਣੀ ਤੇ ਰਾਤ ਚੌਗਣੀ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਖੁਰਾਕ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਬਣਨ ਵਿਚ ਬੜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੀ।

ਪਰ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਦਿਲ ਤਾਂ ਹੀ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੂੰਹ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ। ਪਹਿਲੇ ਮੁਕਲਾਵੇ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਨਿਕਲ ਗਏ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮੁੜ ਸਹੂਰੀ ਵਹੁਟੀ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਕੋਈ ਚੌਦਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸਾਂ ਪਰ ਲਗਦਾ ਵੱਡਾ ਸਾਂ। ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਤਕੜੇ ਆਦਮੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਤਕੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਸਹੂਰਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਜ਼ਨਾਨੀਆਂ ਖੁਸ਼ ਸਨ ਕਿ ਮੁੰਡਾ ਗੱਭਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਹੁਟੀ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਤਾਂ ਲੈ ਆਂਦਾ ਪਰ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਘੁਲਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇ ਵਹੁਟੀ ਵਲ ਘੱਟ। ਬਾਪੂ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਕਿਹਾ, "ਪੁੱਤ ਤੂੰ ਖੁਰਾਕ ਵਗੈਰਾ ਖਾਹ, ਤਕੜਾ ਹੋ ਜਾ ਪਰ ਅਸੀਂ ਤੇਰੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਬਣਨ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।" ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਕਿਉਂ?" ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਲਗੇ, "ਪਹਿਲਵਾਨੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਮੁੰਡੇ ਕਰਦੇ ਨੇ ਪਰ ਬਣਦਾ ਕੋਈ-ਕੋਈ ਏ; ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ, ਉਹ ਤਾਂ ਸਿੱਧਾ ਘਰ ਦਾ ਉੱਜਾੜਾ ਈ ਨੇ, ਕਿਉਂਕਿ

ਵਾਹੀ ਜੋੜੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਖੁਰਾਕ ਉਹਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਆਲੂ ਤੋਂ ਆਲੂ ਤੇ ਜਦੋਂ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਦੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਬਦਮਾਸ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਤੂੰ ਪਹਿਲਵਾਨ ਬਣਨ ਦਾ ਖਿਆਲ ਛੱਡ ਦੇ।"

ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਰੀੜ ਤਾਂ ਪਹਿਲਵਾਨ ਬਣਨ ਦੀ ਸੀ ਪਰ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਇਹ ਰੀੜ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦਾਮੀ ਵਾਲੀ ਖੁਰਾਕ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਦਾਦਾ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਤਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ, ਯਾਨੀ ਨਾਬਾਲਗ ਹੀ ਇਕ ਬਾਲਕ ਦਾ ਪਿਓ ਬਣ ਗਿਆ। ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਨਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਦਮਣ। ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਵਧਾਈਆਂ ਨਾਲ ਵਿਹੜਾ ਭਰ ਗਿਆ।

ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦੇ ਦੰਗਲ ਵੇਖਣ ਦਾ ਬੜਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ਰਾਮਾਣੇ ਚੱਕ ਦਾ ਤੋਤਾ ਪਹਿਲਵਾਨ ਬੜਾ ਹੀ ਫੁਰਤੀਲਾ ਘੁਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਲਾਗੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਵੀ ਛਿੱਜ ਪੈਣੀ ਜਾਂ ਮੇਲੇ 'ਤੇ ਘੋਲ ਹੋਣੇ, ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਤੋਤੇ ਨੂੰ ਘੋਲਾਂ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖੀਸੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਨਾ ਕਰ ਕੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲਾਗੇ ਨਾਥ ਦੀ ਖੂਹੀ 'ਤੇ ਛਿੱਜ ਪਈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਉਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਉਸ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਕ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦਾ ਐਡਾ ਸੋਹਣਾ ਸਰੀਰ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦਿਲੋਂ-ਦਿਮਾਗ ਉਤੇ ਉਸ ਦਾ ਜਾਦੂ ਵਰਗਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲਵਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਕੋਲਾ ਸੀ ਤੇ ਪਿੰਡ ਭਾਗੋਵਾਲ। ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਇਸ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਰੀੜ ਨਾਲ

ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਛਿੱਜ ਵੇਖ ਕੇ ਘਰ ਆਏ ਤਾਂ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਦਮਣ ਨੂੰ ਮੈਂ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਪਏ ਦੇਖਿਆ। ਇੰਝ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਲੇ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਰਗਾ ਸਰੀਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਿਲ ਨਾਲ

ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰੀਆਂ ਨਾਲ। ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਧੀ ਕਮਲ, ਖੱਬਿਓਂ ਧੀ ਦੀਪਾ, ਪੁੱਤਰ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਪਤਨੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਪੁੱਤਰ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਵਿਦੂ ਅਤੇ ਧੀ ਰੁਪਿੰਦਰ।

ਵਾਇਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ ਪਰ ਇਸ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪਹਿਲਵਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਕਦੀ ਕਦਾਈਂ ਤੋਤਾ ਪਹਿਲਵਾਨ ਹੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਜਦ ਵੀ ਆਉਂਦਾ, ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਪੈ ਜਾਂਦਾ, ਭਈ ਹੁਣ ਦੁੱਧ ਦੀ ਖੋਰ ਨਹੀਂ, ਖਾਣੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕੁੱਕੜ ਵਗੈਰਾ ਬਣਾਉਣਾ ਪਉਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਪਤਲੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਸੀ ਪਰ ਮੇਰਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਸ਼ੌਕ

ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਬੈਠਣਾ ਹੀ ਸੀ। ਤੋਤੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਜੇ ਤੂੰ ਪਹਿਲਵਾਨੀ ਦਾ ਹੁਨਰ ਸਿੱਖ ਲਵੇਂ ਤਾਂ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਵੱਡਿਆਂ ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਘੁਲ ਸਕੇਗਾ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚਲੀ ਗੱਲ ਨਾ ਦੱਸ ਕੇ ਔਵੇਂ ਹੱਸ ਛੁੱਡਣਾ, ਯਾਰ ਵਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਟਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕਿਥੇ ਪਹਿਲਵਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਵਾਹੀ ਵਿਚ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬੜਾ ਮਾਣ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਵੀ। 1947 ਦੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਕਣਕ ਦੀ ਵਾਢੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪਿੰਡੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਕਣਕ ਵੱਢਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੈਂਪੀਅਨ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕੋਸੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਥ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਹਿਰਨ ਆਦਿ ਕੁੱਕੀਦੀ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਕੋਸ ਸੁਕਾ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਸੂਰਜ ਡੁਬਣ ਹੀ ਵਾਲਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਬਾਬੇ ਦਾ ਹਾਣੀ ਦੀਨ ਮੁਹੰਮਦ ਲੁਹਾਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਕਾਕਾ, ਵਾਢੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਨੇ, ਤੇ ਤੂੰ ਵਿਹਲਾ ਤੁਰਿਆ ਫਿਰਦਾ ਏਂ। ਤੇਰੇ ਵਡਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕਣਕ ਵੱਢਣ ਦੇ ਬੜੇ ਚਰਚੇ ਸਨ, ਤੂੰ ਵੀ ਕੋਸਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਸੀ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ।" ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਬਾਬਾ ਮੈਂ ਅੱਜ ਕਣਕ ਵੱਢ ਕੇ ਹੀ ਆਇਆ ਹਾਂ।" ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, "ਹਾਲਾ, ਵੱਢੀ ਸੂ? ਕਿੰਨੀ ਵੱਢੀ ਸੂ।" ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਦੋ ਵਿੱਘੇ।" ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ, "ਕਿਹਾਤੇ ਦੋ ਵਿੱਘੇ ਭਾਈ?" ਪਿੰਡ ਦੇ ਹਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫਸਲ ਬੀਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪੌਦੇ ਉਗਦੇ ਹਨ, ਪਰਵਾਨ

ਲਵੇਰੀਆਂ, ਝਾੜਾਂ ਵਾਲੇ ਬਰੋਟੇ ਹੇਠ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਬਾਵੇ ਦੀ ਬਾੜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਬੋਅਲੀ, ਬਾਵਾ ਕੇਹਰੂ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਬੱਗੂ ਦੀ ਤ੍ਰਿਕੜੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪੋ ਲਾਹੀ ਖੂਹੀ ਵੀ। ਉਸ ਦੇ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਦੋ ਚੂਨੇ-ਗੱਜ ਕੁੰਡਾਂ। ਇਕੱਲੀ ਇਕੱਲੀ ਲਵੇਰੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਰੱਖਦਾ ਪਿੰਡ ਦਾ ਪਾਲੀ ਬੋਅਲੀ ਕੂਲੇ ਦੁਪਹਿਰੇ ਵੱਗ ਛੇਤਦਾ। ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਾਗ ਵੱਲ ਸਿੱਧਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਝਿੜੀ ਵਿਚੋਂ ਘਾਹ ਚਰ ਕੇ ਮੁੜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਝਾਂ ਗਊਆਂ ਵੱਢੀਆਂ ਕੱਟੀਆਂ ਵਾਪਸ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਖੂਰਲੀ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਬਾਬਾ ਬੋਅਲੀ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਪਸ਼ੂ ਚਾਰਨ ਬਦਲੇ ਮਿੱਥੇ ਹੋਏ ਦਾਣੇ ਹਰ ਛਿਮਾਹੀ ਮਾਲਕ ਨੇ ਦੇਣੇ ਹੁੰਦੇ। ਛਿਮਾਹੀ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਘਰਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਹੋਰ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨਾਲ ਆਪ ਜਾਂਦੇ। ਸੰਭਾਲ ਕਰਦੇ। ਬਾਬਾ ਬੋਅਲੀ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਵੇਲੇ ਵੀ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਡਰਦਿਆਂ ਆਪਣਾ ਦੀਨ ਧਰਮ ਬਦਲਿਆ। ਉਹ ਗਊਆਂ ਤੇ ਲਵੇਰੀਆਂ ਚਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਗਰ ਦਾ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਡਰਾਇਆ ਧਮਕਾਇਆ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਬਾਬਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸ਼ਾਦੀ ਰਾਜਪੂਤ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿੰਦਾ ਜਾਂ ਮਹੰਤ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜਾ ਟਿਕਦਾ। ਜਦੋਂ 1975 ਵਿਚ ਉਹ ਇਕ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਔਲਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਜਨਾਜ਼ਾ ਵੀ ਸ਼ਾਦੀ ਰਾਜਪੂਤ, ਜਗੀਰਾ ਪਰਜਪਤ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪ ਕਬਰ ਪੁੱਟ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਫਨਾਇਆ। ਖੰਨਾ ਤੋਂ ਕਾਜ਼ੀ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ।

"ਐ ਬੰਦੇ! ਐ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ! ਇਕ ਰੋਜ਼ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਇਸ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਉਸੇ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ।" ਸਿਗਰਟ ਪੀ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਸੁੱਚ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਨਮਾਜ਼ ਦੇ ਜਨਾਜ਼ਾ ਪੜ੍ਹ ਹਟੇ ਕਾਜ਼ੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੁੱਮੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮਰਨਾ ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ੁਭ ਸ਼ਗਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬਾਬੇ ਦੀ ਕਬਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਇਕਦਮ ਮੀਂਹ ਉਤਰ ਪਿਆ। ਪਿੱਪਲ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਾਂ ਜਦੋਂ ਲੰਬੇ ਲਟਕਵੇਂ ਲੜ ਵਾਲੀ ਲਾਜਵਰੀ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਕਾਜ਼ੀ ਫੇਰ ਬੋਲਿਆ: "ਜੁੱਮੇ ਰੋਜ਼ ਮਰਨਾ ਤੇ ਸੱਜਰੀ ਕਬਰ ਉੱਤੇ ਮੀਂਹ ਪੈਣਾ ਇਸ ਦੇ ਦਰਵੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਭਰਦਾ ਹੈ।"

ਨੇੜੇ ਹੀ ਬਾਬੇ ਬੱਗੂ ਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਮਣ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਬਾਬੇ ਬੋਗਰਜ਼ ਬੰਦੇ ਸਨ। ਦੁਨੀਆਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ! ਫੱਕਰ ਲੋਕ!

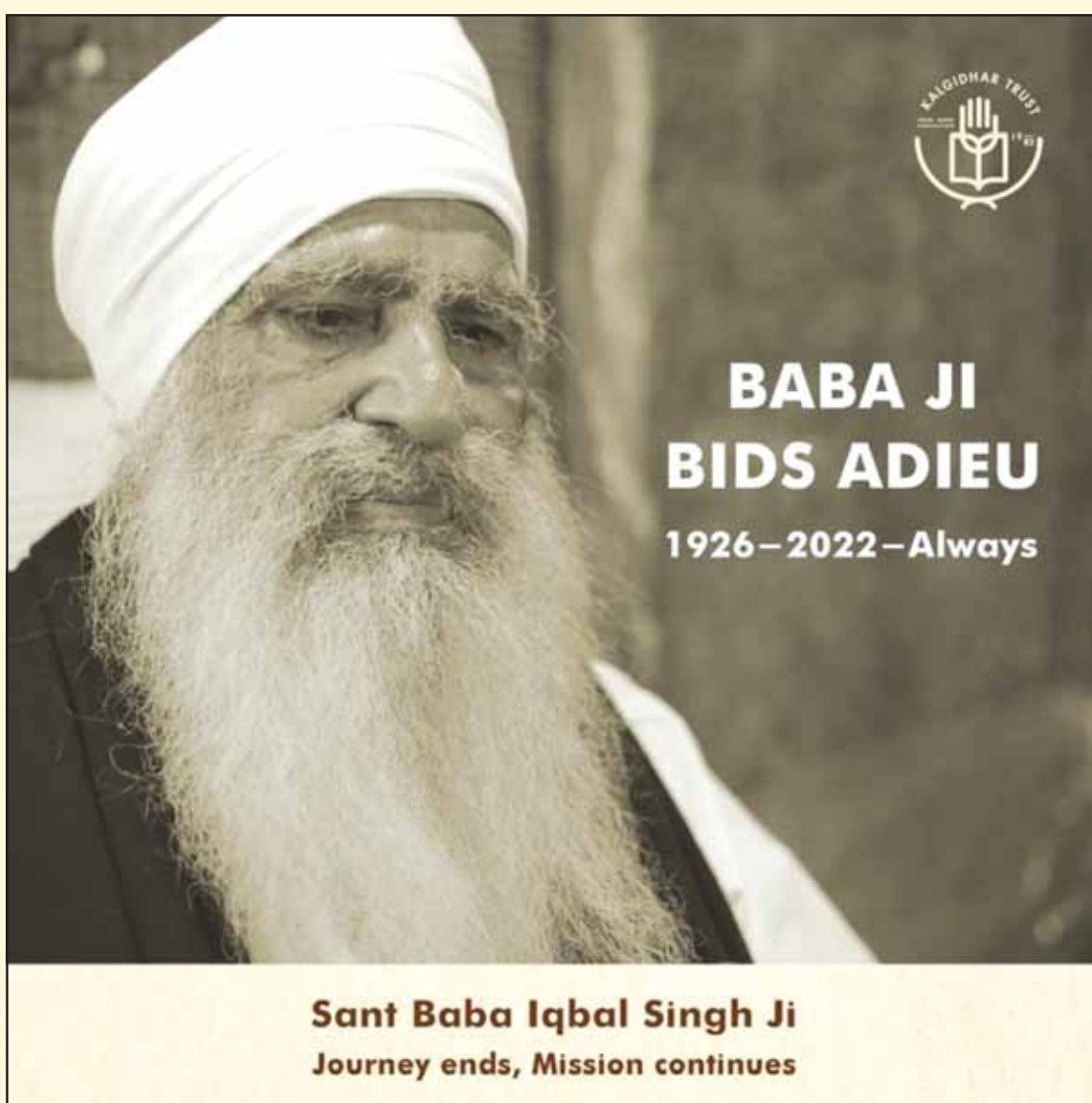

ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਸਰਬ ਸਧਾਰੀ ਸਫਲ ਦਰਸਨ ਸਹਜਇਆ॥

**ਕਲਗੀਧਰ ਟਰਸਟ, ਕਲਗੀਧਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰੂਹ-ਏ-
ਰਵਾਂ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਰਤਨ, ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ
ਅਤੇ**

**ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਪੂਰਨੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਰਾਹ-ਦਸੇਰੇ ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ 29 ਜਨਵਰੀ, 2022 ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਵਲੋਂ
ਬਖਸ਼ੀ ਆਰਜਾ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਫਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।**

**ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਨਿਰਮਲ
ਕੌਰ ਜੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ ਅਤੇ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨਗੇ।**

Dr. Devindrer Singh Ji and Dr. Nirmal Kaur Ji will continue to perform
and complete Baba Iqbal Singh Ji's mission.

**ਦੁਨੀਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਸਦਾ
ਯਾਦ ਰੱਖੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈਂਦੀ ਰਹੇਗੀ।**

**ਮੇਜਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਝੱਜ, ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ, ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ
ਅਤੇ ਸੇਵਕ ਪਰਿਵਾਰ, ਸ਼ਿਕਾਰੋ**